

عصر

روزنامه اجتماعی اقتصادی
دوشنبه ۸ بهمن ۱۴۰۳ • ۲۶ رجب ۱۴۴۶ • 27 January 2025
۸ صفحه • پنج هزار تومان • سال سوم • شماره پانصد و هفده
www.asrghanoon.ir

ظاواک!

ادعای تایید نشده کامران غضنفری: ظریف پیش از انقلاب با حمایت ساواک به آمریکا رفته است

تجمع اعتراضی علیه معاونت غیرقانونی راهبردی! کامران غضنفری نماینده مردم تهران در مجمع برای مطالبه عزل و محاکمه جواد ظریف گفت: ظریف پیش از انقلاب با حمایت ساواک به آمریکا رفته است. جناب پزشکبان واقعا این مقدار هزینه کردن برای یک نفر می ارزد؟ در جمع نمایندگان تهران گفته بودید ظریف را در دولت نگه داشتیم که اپوزیسیون ما نشود! اما غافل از اینکه مردم را مخالف خود می کنید و باعث می شود که شعار وفاق شما رو به شعار نفاق تغییر دهند و معنا کنند! چه اصراری بر این حد از قانون شکنی آشکار دارید؟ اگر دستگاه قضا و مجلس شورای اسلامی به تکلیف خود عمل می کردند امروز شاهد این مقدار از نارضایتی عمومی و اعتراضات مردمی نبودیم.

ارتقا شاخص قدرت با حضور در ائتلاف های بین المللی

با نگاهی به تحولات اخیر در روابط بین الملل، تغییر موازنه قدرت اقتصادی در جهان و ظهور قدرت های جدید مانند چین و روسیه کاملا مشهود است.

ترامپ هراسی و ایجاد یاس

تحریم ها در دوران کلینتون سخت تر و در دوران اوپاما شدت بیشتری یافت و در دوران ترامپ به اوج خود رسید. هدف از این تحریم ها، ممانعت از توسعه ایران بوده است.

ظریف نماینده کیست؟

این روحیه اگر بای میز هر مذاکره ای هم حاضر شود، خروجی کارش موفق نخواهد بود. مجری کارش را بلد بود به نظرم حتی تعریف کردن مجری از شخص ظریف یک روش بود.

تجلی اعظم در شب مبعث

تجلی اعظم در شب مبعث این بوده است که خداوند بدون این که از اطلاق ذاتش خارج گردد در چهره و قالب پیامبرانه حضرت رسول اکرم ظاهر گشته و تجلی نموده است و بر این اساس ذات نبوی از حیثیت رسالتش، اعظم تجلیات حق در این شب مبارک بوده است.

تحریر الشام و طالبان؛ تفاوت ها و شباهت ها

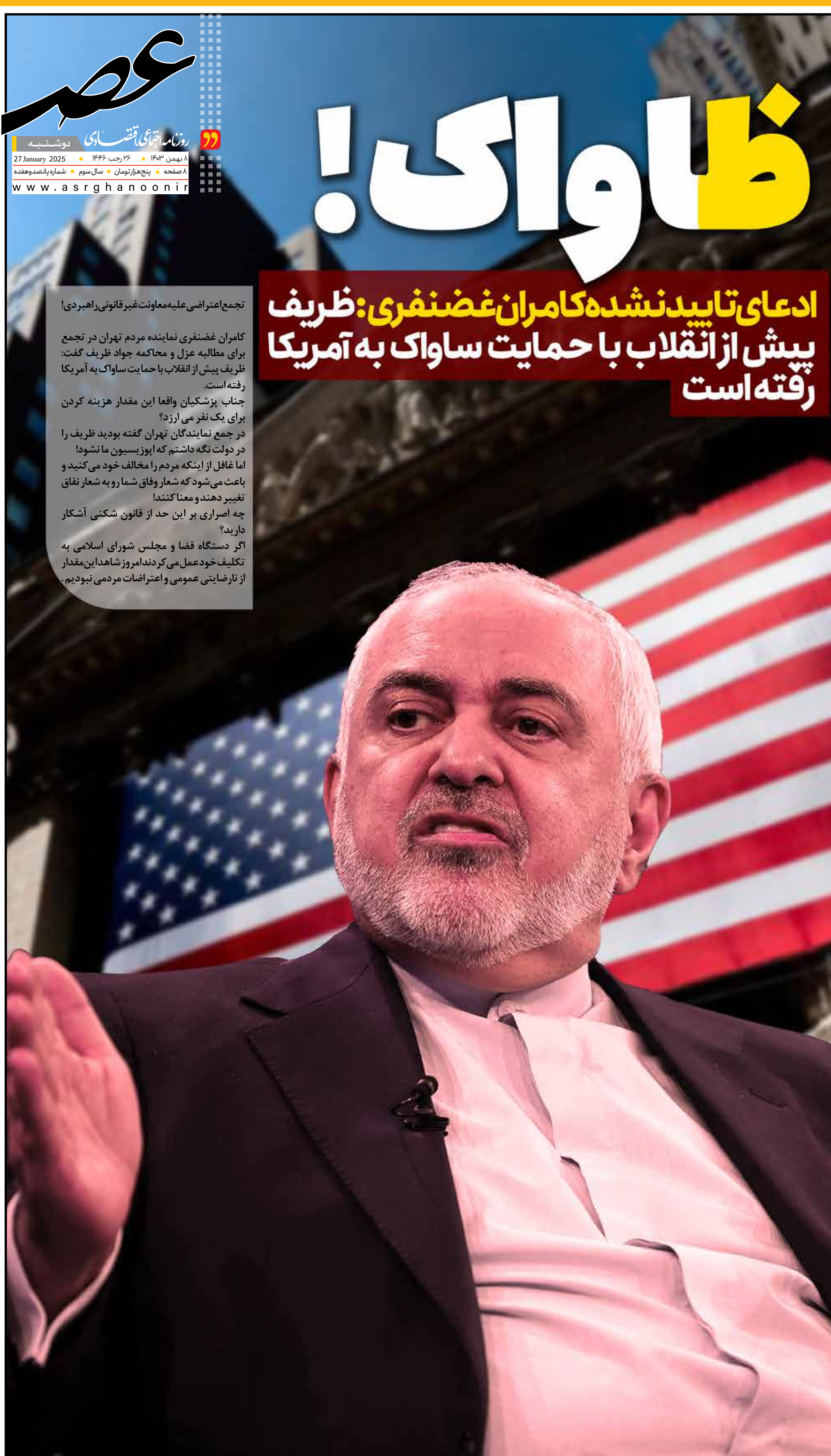

به هرحال هماهنگی میان ترکیه و مجموعه غرب به سرکردگی آمریکا نیز باید صورت می گرفت و هماهنگی میان آمریکا و رژیم صهیونیستی هم که اظهر من الشمس است.

چرا خصوصی سازی در ایران شکست می خورد؟

این گذار، انتقال از سیستمی که به نظر می رسد کارایی لازم را ندارد به سیستمی است که در آن نظم بازار حاکم باشد. برای تحقق این هدف، باید کل فرایند گذار را مد نظر قرار داد و به طور جامع به آن پرداخت.

ترامپ هراسی و ایجاد یاس مهم‌ترین راهبرد دشمنان علیه ایران است

سلیمان ابید

سخت‌تری مثل اعمال تعرفه‌های گمرکی بالا بر کشورهای عضو بریکس و کشورهایی که با ایران رابطه دارند باشد. دبیر شورای روابط بین الملل در مصاحبه با رادیو گفت‌وگو بیان کرد: در این شرایط، مهم‌ترین عاملی که رسانه‌های خارجی و بعضاً داخلی پمپاژ می‌کنند، یاس و ناامیدی است. آنها به دنبال ترویج ترامپ هراسی، آمریکا هراسی و غرب هراسی هستند.

وی ضمن اشاره به این موضوع که دیپلماسی و مذاکره، بخشی از قدرت یک کشور محسوب می‌شوند، اظهار کرد: چگونگی انجام مذاکره و انتخاب مذاکره کنندگان از اهمیت بسزایی برخوردار است. تعیین ساختاری که تصمیم به مذاکره می‌گیرد، خواه سازمان، وزارت خانه، افراد، اشخاص یا یک حزب، بسیار مهم است. در واقع باید توجه داشت که مذاکره برای منافع ملی صورت می‌گیرد یا منافع جناحی و حزبی.

ابید با بیان اینکه روند دیپلماسی به ویژه دیپلماسی تجاری، از جمله شاخص‌های مهم قدرت کشورها به شمار می‌روند، عنوان کرد: حتی آمریکا با سیاست مداخله‌گرایی اقتصادی خود، از دیپلماسی برای مجبور کردن طرف مقابل به تسلیم شدن استفاده می‌کند.

وی با تأکید بر این موضوع که هنگام مذاکره با دنیا یا اروپا، باید به موضوع مذاکره و افراد مذاکره کننده توجه داشت، گفت: اینکه آیا افراد مذاکره کننده محدود باشند یا قبل از مذاکره با آنان، با دیگران نیز مذاکره شود، باید بررسی کرد که چگونه می‌توان با رقیب یا طرف مقابل مذاکره کرد تا مشکلات حل شوند. در این زمینه، روسیه با وجود تحریم‌های دو برابر بیشتر از ایران، توانسته است هم ارزش پول ملی خود را حفظ کرده و هم با دیگر کشورها ارتباط برقرار کند.

برنامه «گفتگوی سیاسی» رادیو گفت‌وگو در خصوص راهبرد مقاومت و نبرد اراده و امید برای پیشرفت در ایران قوی با دکتر سلیمان ابید استاد دانشگاه و دبیر شورای روابط بین‌الملل به روی آنتن رفت.

سلیمان ابید یکی از شاخص‌های قدرت نرم را امیدآفرینی دانست و گفت: کشورها و ملت‌های امیدوار، قادر هستند مسائل و سختی‌های پیش رو را با سهولت بیشتری حل کنند. در حوزه جنگ نرم و ترکیبی، دشمن در پی ناامید کردن ملت‌ها است تا آنها را به این باور برساند که مشکلاتشان حل‌نشده است و باید به خارج چشم داشته باشند؛ خواه این چشم‌داشت به صورت مدیریت خارجی، مذاکره خارجی یا پیوند اقتصاد داخلی به اقتصادهای بین‌المللی باشد.

وی افزود: در جنگ ترکیبی و شناختی، مهم‌ترین کارکرد دشمن ایجاد یاس و ناامیدی در جامعه است. این استاد دانشگاه با تأکید بر اینکه باید بر اساس جهاد امیدآفرینی، به جامعه، نخبگان، کارشناسان، تولیدکنندگان، مجریان، تصمیم‌گیرندگان و صاحبان ایده، امید بخشید، بیان کرد: اکنون در دوران جنگ تمام‌عیار اقتصادی به سر می‌بریم که نخستین تحریم‌ها توسط کارتر آغاز شد. این جنگ به عنوان نخستین نقطه جنگ نرم آمریکا علیه ایران بوده که به مرور زمان شدت یافته است.

وی افزود: تحریم‌ها در دوران کلینتون سخت‌تر و در دوران اوباما شدت بیشتری یافت و در دوران ترامپ به اوج خود رسید. هدف از این تحریم‌ها، ممانعت از توسعه ایران بوده است.

ابید با بیان اینکه در جنگ اقتصادی تمام عیار باید آمادگی صددرصدی وجود داشته باشد، اظهار کرد: چه در ائتلاف‌های بین‌المللی، چه در انسجام داخلی، چه در اجماع داخلی حتی بین نخبگان این آمادگی باید وجود داشته باشد. آمادگی در این سه حوزه لازم است تا اثرات اقدامات دشمنان خنثی شود.

وی درباره سیاست‌های ترامپ نسبت به ایران اظهار کرد: تحلیل‌ها نشان می‌دهد که دولت جدید آمریکا با وجود سیگنال‌هایی که به ایران و نظام بین‌الملل می‌فرستد، شدت رفتارشان مانند گذشته نیست. به نظر می‌رسد ترامپ که ذاتی تنش‌زا دارد، به دنبال روشی دیگر برای کنترل طرف مقابل است. شاید دلیل آن، تجربه ناموفق رویکرد سخت‌گیرانه قبلی در قبال ایران باشد. او ممکن است به دنبال اتخاذ روش‌های

ارتقا شاخص قدرت با حضور در ائتلاف‌های بین‌المللی

حسن محمد میرزایی

حسن محمد میرزایی مذاکره کشورهای غربی و قدرتهای بزرگ با ایران را نشان‌دهنده قدرت کشورمان دانست و گفت: جمهوری اسلامی ایران در تولید علم، جزو ۱۸ کشور برتر جهان است و در کاربردی کردن علم نیز جایگاه قابل توجهی دارد. انقلاب اسلامی بر پایه مبانی الهی، دینی و مشارکت مردمی شکل گرفته و مردم مهم‌ترین مولفه قدرت در نظام جمهوری اسلامی هستند. مادامی که مردم پشتیبان نظام و انقلاب باشند، سایر مولفه‌های قدرت نیز کارآمد خواهند بود.

وی راز ماندگاری جمهوری اسلامی ایران را مقاومت و ایستادگی مردم عنوان و بیان کرد: مردم به دلیل اهمیت دادن به اساس انقلاب و نظام، و ایستادگی در برابر ظلم، تا کنون پشتیبان نظام بوده‌اند. این روند در صورتی ادامه خواهد داشت که صداقت اوایل انقلاب در بین مسئولین حفظ شود، حمایت از مردم افزایش یابد و نشان داده شود که مشکلات، فقط مختص مردم نیست بلکه مسئولین نیز در آن سهیم هستند.

مدیر اندیشکده مطالعات جهان اسلام دانشگاه جامع امام حسین (ع) در مصاحبه با رادیو گفت‌وگو اظهار کرد: مردم بیش از آنکه از نداشتن‌ها رنج ببرند، از احساس محرومیت و تبعیض رنج می‌برند. اگر مسئولین صداقت پیشه کرده و فضا را با مردم به اشتراک بگذارند، قطعاً جمهوری اسلامی می‌تواند قوی‌تر از قبل به پیش برود.

وی با بیان این موضوع که توسعه اقتصادی کشورها به دو صورت درون‌زا و برون‌زا قابل بررسی است، عنوان کرد: توسعه درون‌زا، با تکیه بر توانمندی‌های داخلی، اصالت را به ظرفیت‌های بومی داده و مذاکرات و روابط بین‌المللی را در درجه دوم اهمیت قرار می‌دهد.

وی افزود: در این مدل، اگر جوشش داخلی برای پیشرفت وجود نداشته باشد، هرگونه مذاکره و تعامل بین‌المللی، توسعه را وابسته و ناپایدار خواهد ساخت. مثال بارز این موضوع، توانمندی هسته‌ای ایران است که بر پایه دانش و فناوری داخلی شکل گرفته و مبنایی برای مذاکرات با غرب شده است.

محمد میرزایی اهمیت حضور ایران در ائتلاف‌های بین‌المللی مانند بریکس و شانگهای را مورد اشاره قرار داد و گفت: این اتحادها، ضمن ایجاد بستری لازم در حوزه دیپلماسی، امکان استفاده از ظرفیت‌های کشورهای عضو را فراهم می‌آورند و شاخص قدرت ایران را ارتقا می‌بخشند.

وی اشاره کرد: عضویت در این ائتلاف‌ها، ضمن ایجاد بازار و دسترسی به امکانات فنی و مهندسی، از تحریم‌های یکجانبه نیز جلوگیری می‌کند. همچنین، با نگاهی به تحولات اخیر در روابط بین‌الملل، تغییر موازنه قدرت اقتصادی در جهان و ظهور قدرت‌های جدید مانند چین و روسیه کاملاً مشهود است.

مدیر اندیشکده مطالعات جهان اسلام دانشگاه جامع امام حسین (ع) دلارزدایی و تلاش برای کاهش وابستگی اقتصادی به دلار مورد تأکید قرار داد و افزود: با توجه به اینکه دلار از ابزارهای اصلی اعمال قدرت و تحریم است، جامعه بین‌الملل به دنبال کاهش سهم آن در مبادلات تجاری و ایجاد ارزهای جایگزین است.

محمد میرزایی بیان کرد: هر چند کشورهای مختلف در پی کاهش وابستگی به دلار هستند و پیمان‌های دوجانبه پولی و یا ارزهای منطقی‌ای مطرح شده است، اما اراده سیاسی دولت‌ها برای پیگیری جدی این موضوع و پذیرش هزینه‌های کوتاه‌مدت آن، نقشی اساسی در این زمینه دارد. در واقع، شکستن هژمونی دلار، نیازمند ورود محکم و هدفمند دولت‌ها به این عرصه است.

ظریف نماینده کیست؟

علی‌مهدیان

با خیلی از ندهایی که به سخنان ظریف در اجلاس داووس شد همراه نیستیم. او سعی میکند به گونه‌ای سخن بگوید که مخاطبش می‌فهمد. او فقط زبان بلد نیست بلکه عالم ذهن و روح مخاطبش را می‌شناسد و متناسب با آن سخن می‌گوید. ظریف تلاش می‌کند پاسخش را به گونه‌ای بگوید که مخاطبش به فکر فرو برود. اما و صد اما...

وقتی فرید زکریا درباره شکست ایران در منطقه سوال کرد، عملاً با سوالش این نکته را به ذهن مخاطب حالی کرد که این محور مقاومت بوده که در نهایت شکست خورده. ظریف آیا توانست یا خواست این تصویر را عوض کند؟ یا مثل کسی که شکست ظاهری را پذیرفته باشد سخن گفت. ظریف متوجه بود آیا که سخنان او در مجموع پیام شکستی که فرید زکریا مخابره میکرد را تقویت کرد؟ معجزه شکست سهمگین اسرائیل در این نبرد چقدر در ذهن مخاطب ظریف جدی شد؟ معجزه گسترش اعتراضات و بی‌آبرویی تمدن غرب و آمریکا و صهیونیستها چقدر جدی شد؟

وقتی مجری درباره وضع داخلی ایران از ظریف پرسش کرد نیز وضع همین بود. او پاسخش منفعلانه بود نه فعال. او به اراده مجری حمله نکرد. اینکه وضع منفعل ایران در قضا حجاب را قوت ببینید، اینکه تلاش کنید به مخاطب بفهمانید ما خیلی در حال چندصدایی و رقابتیم، احساس انفعال شما را به تماشاگران می‌دهد. این احساس انفعال در کنار آن حمله و فعال بودن مجری خروجی چیست؟ تماشاچیان چه برداشت می‌کنند؟ اینگونه یک غلط بزرگ را مخابره می‌کنیم. و آن پیام شکست و ضعف و انفعال است. پیامی که مجری هم همین را می‌خواهد بشنود.

به نظرم این روحیه اگر پای میز هر مذاکره‌ای هم حاضر شود، خروجی کارش موفق نخواهد بود. مجری کارش را بلد بود به نظرم حتی تعریف کردن مجری از شخص ظریف یک روش بود (با توجه به ویژگی‌های شخصیتی ظریف) که او را کاملاً از موقف خود خارج کنند و در مدل فکر کردن و پاسخ‌دانش اختلال درست کنند. (بیشتر این را توضیح نمی‌دهم. خوب نیست).

اما ظریف نماینده کیست؟ او شاید بتواند دلسوزانه آنطور که می‌فهمد از ایران سخن بگوید اما هیچ‌گاه نمی‌تواند نماینده اراده ایران باشد. واقعیت صحنه تفوق اراده مردم بر استکبار است اما احساسی که در نهایت از خروجی گفتگوی ظریف برداشت می‌شود، نمایش برتری اراده مردم نیست.

چرا «مذاکره با آمریکا» راه حل مشکلات کشور نیست؟

امیر معصوم بیگی

داخلی ایران پیش از پیروزی انقلاب اسلامی شناخته می‌شود. این خصومت‌ها صرفاً هم به مسائل سیاسی یا نظام‌های حاکم محدود نبوده، بلکه هدف اصلی آن، سلطه‌گری و تضعیف استقلال ملت ایران بوده است: «عمق دشمنی آمریکا با ایران و با جمهوری اسلامی است. دشمنی، دشمنی عمیق است. دشمنی سطحی نیست. مخالفت بر اساس و بر محور مسئله‌ای مثل مسئله‌ای اتمی نیست، این را همه فهمیده‌اند؛ بحث، فراتر از اینها است. بحث این است که اینها با نظامی که در این منطقه‌ی حساس سر بلند کرده، ایستاده، قد برافراشته، رشد کرده... عمیقاً مخالفند. مسئله‌ی آنها این است که این نظام اسلامی و جمهوری اسلامی نباید باشد؛ فقط این نظام نباشد، بلکه آن مردمی که این نظام را حمایت میکنند یعنی ملت ایران هم منفور سران حکومت‌های آمریکایند.»

۱۳۹۷/۰۳/۰۲

علاوه بر اینها دولت ایالات متحده آمریکا، دشمنی خود را نه تنها با نظام جمهوری اسلامی ایران، بلکه با ملت ایران نیز نشان داده است: «آنها فقط با جمهوری اسلامی مخالف نیستند، با ایران مخالفند؛ آمریکا با ایران قوی مخالف است، با ایران مستقل مخالف است. همه‌ی بحث آنها، همه‌ی دعوی آنها سر جمهوری اسلامی نیست؛ البته با جمهوری اسلامی شدت و عمیقاً دشمنند، در این شکی نیست، اما بدون جمهوری اسلامی هم با ایرانی که قوی باشد مخالفند، با ایرانی که مستقل باشد مخالفند. آنها ایران دوران پهلوی را دوست دارند؛ گاو شیرده و مطیع اوامر آنها که شاه مملکت برای یک تصمیم، ناچار بشود سفیر انگلیس یا سفیر آمریکا را بخواهد و از او کسب تکلیف بکند؛ این ننگ را ملت ایران چگونه میتواند تحمل بکند؟ آنها این را میخواهند؛ با ایران مخالفند.»

۱۴۰۱/۰۷/۱۱

رهبر معظم انقلاب در دیدار مردم قم تصریح کردند: «مردم به ما رأی دادند، ما را سر کار آوردند، برای اینکه برای منافع آنها کار بکنیم؛ نه اینکه منافع آمریکا را مورد نظر قرار بدهیم.»

۱۴۰۳/۱۰/۱۹

دشمنی تاریخی دولت آمریکا با ایران از ابتدای پیروزی انقلاب اسلامی ایران، دولت آمریکا که منافع سلطه‌جویانه‌اش با تحولات انقلابی در ایران به چالش کشیده شده بود، خصومت‌های خود را به‌صورت فزاینده‌ای علیه این انقلاب تشدید کرد: «ما یک دشمنی از اول انقلاب تا امروز در مقابل خودمان مشاهده کرده‌ایم؛ از ساعات اول انقلاب این دشمن ظهور پیدا کرد، حضور پیدا کرد و شروع کرد به مخالفت کردن، و این دشمن، دولت ایالات متحده‌ی آمریکا بود.»

۱۳۹۷/۰۳/۰۲

آغازگر این دشمنی هرگز جمهوری اسلامی ایران نبوده است؛ بلکه این تنش‌ها همواره از سوی ایالات متحده آمریکا هدایت و پیگیری شده‌اند: «بعضی خیال میکنند دشمنی‌هایی که با ما میشود به‌خاطر این است که ما ستیزه‌گری کرده‌ایم؛ ما دائماً انگشت در چشم اینها کرده‌ایم، لذا اینها از این جهت با ما دشمنی میکنند؛ نه، این هم خیال غلطی است، تصور غلطی است. ما شروع کننده نبوده‌ایم.»

۱۳۹۵/۰۳/۲۵

البته دشمنی ایالات متحده آمریکا تنها به تقابل با نظام برآمده از انقلاب ملت ایران محدود نمی‌شود، بلکه ریشه‌های تاریخی در مواجهه با ملت ایران دارد. سیاست‌های خصمانه این کشور در طول تاریخ، همواره علیه منافع ملی ایران اعمال شده است. نمونه‌ی بارز بارز این دشمنی‌ها، کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ است که به‌عنوان یکی از آشکارترین مصادیق مداخله آمریکا در امور

محمد ملک‌زاده

بعثت پیامبر اسلام نقطه عطفی در تاریخ بشر محسوب می‌شود

حجت‌الاسلام دکتر محمد ملک‌زاده، عضو هیئت علمی گروه سیاست پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی در گفتگوی قدس آنلاین به مناسبت ۲۷ رجب المرجب عید مبعث حضرت محمد(ص) از پیام این بعثت و رسالت نبوی برای جامعه امروز سخن می‌گوید.

حجت‌الاسلام ملک‌زاده با تاکید بر اینکه بعثت پیامبر اسلام محمد مصطفی(ص) نقطه عطفی در تاریخ بشر محسوب می‌شود، می‌گوید: خداوند متعال وعده تحقق آن را در ادیان آسمانی پیش از اسلام داده بود. قرآن کریم در سوره بقره آیه ۱۴۶ فرموده است «هل کتاب، پیامبر اسلام را بر اساس اوصافش که در تورات و انجیل خوانده‌اند می‌شناسند، همان گونه که پسران خود را می‌شناسند، با این حال گروهی از آنان حق را در حالی که می‌دانند، پنهان می‌کنند».

او اضافه می‌کند: دین اسلام پیام‌آور صلح و رحمت و محبت برای همه انسان‌هاست. خداوند، پیامبر اسلام را جلوه تام رحمت و محبت خویش به بندگانش بلکه برای همه موجودات عالم قرار داد. طبق آنچه در آیه ۱۰۷ سوره انبیاء آمده خداوند با اشاره به این حقیقت خطاب به آن حضرت فرمود که «تو را نفرستادیم، جز آن که می‌خواستیم رحمتی به جهانیان ارزانی داریم». آن حضرت در اوج رحمت و محبت، فرستاده ای از جنس بشر و برای رستگاری بشریت است.

این کارشناس دینی به توصیف ویژگی رسول خدا(ص) در قرآن کریم نیز اشاره کرده و بیان می‌کند: قرآن کریم در توصیف این ویژگی رسول خدا(ص) خطاب به مردم طبق آنچه در آیه ۱۲۸ سوره توبه آمده می‌فرماید لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنْفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَؤُوفٌ رَّحِيمٌ یعنی هر آینه پیامبری از خود شما به سویتان آمد که رنج‌های شما بر او سخت است و بر هدایت شما اصرار دارد و نسبت به مؤمنان رؤوف و مهربان است. در این آیه صفات و ویژگی‌های منحصر به فردی برای رسول خدا آورده شده است که مفسران به جلوه‌هایی از آن اشاره نموده‌اند.

دکتر ملک‌زاده توضیح می‌دهد: در تفسیر عبارت «مِن

أَنْفُسِكُمْ» در این آیه آمده است که این عبارت اشاره به شدت ارتباط و علاقه پیامبر(ص) به مردم دارد، گویی پاره‌ای از جان مردم و از روح جامعه در جان پیامبر(ص) ظاهر شده است. این ویژگی سبب گردیده تا آن حضرت تمام دردهای مردم را بشناسد، از مشکلات آنان آگاه و در ناراحتی‌ها، غم‌ها و اندوه‌ها با آنان شریک باشد. ویژگی دیگر پیامبر اسلام که قرآن کریم برای مردم بیان می‌کند این است که هرگونه ناراحتی و زین و ضرری به شما برسد برای او سخت و ناراحت‌کننده است(عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ). او به شدت از رنج‌های شما

رنج می‌برد، و اگر حتی بر جنگ‌های طاعت فرسای پر زحمت هم اصرار دارد، آن هم برای نجات و هدایت شما، و رهایی‌تان از چنگال ظلم و ستم و گناه و نافرمانی الهی است.

او ادامه می‌دهد: ویژگی دیگر اینکه او سخت به هدایت شما علاقه‌مند است و به آن عشق می‌ورزد(حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ). به کار بردن تعبیر «حرص» در این آیه به خاطر این است که شدت علاقه پیامبر(ص) به هدایت مردم را نشان دهد. بنابراین اگر شما را به میدان‌های پر مرارت جهاد اعزام می‌دارد، این هم به خاطر عشق به آزادی، به عزت و به هدایت شما و برای پاکسازی جامعه شماست. سپس قرآن کریم در انتهای آیه مجدداً تاکید می‌کند: «او نسبت به مؤمنان رؤوف و رحیم است» (بِالْمُؤْمِنِينَ رَؤُوفٌ رَّحِيمٌ) و بطور کلی هرگونه رفتار رسول خدا با مردم جلوه ای از محبت و لطف آن حضرت به مخلوقات الهی است.

عضو هیئت علمی پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی عنوان می‌کند: طبق آنچه گفته شد وعده رسالت پیامبر اسلام(ص) با چنین ویژگی‌های منحصر به فردی از مدت‌ها قبل توسط انبیای الهی داده شده بود و در عصر بعثت نیز آن گونه که قرآن کریم فرموده است پیامبر اکرم(ص) برای پیروان ادیان آسمانی کاملاً شناخته شده بود. اما این که چرا برخی در آن عصر با وجود این شناخت از پذیرش رسول خدا(ص) سرباز زدند را باید در علل

دیگری جستجو کرد. مطالعه و بررسی اجمالی وضعیت آن دوره نشان می‌دهد که باید مهمترین عامل در این رابطه را، در برخی تعصبات نابجا و غیرمنطقی خواص به جاه و مقام و یا یک عقیده خاص جستجو کرد.

دکتر ملک‌زاده در پایان تاکید می‌کند: این تعصب ناپسند که گاه نسبت به شخص، گروه، حزب و یا برای دفاع غیر منطقی از عقیده و دیدگاهی ایجاد می‌شود و از بزرگترین آفت‌های دین به شمار می‌رود، همواره مانع پذیرش حق بوده است. اعراب جاهلی آن عصر به گونه‌ای در منجلاب تعصب گرفتار آمده بودند که در روایتی از امام صادق(ع) آمده است: «اگر قرآن بر غیر عرب فرستاده می‌شد، چه بسا عرب هیچ‌گاه به آن ایمان نمی‌آورد» چنین تعصبات جاهلانهای امروز نیز جهان بشریت و از جمله جهان اسلام را گرفتار خود ساخته است. جوامع بشری امروز تشنه صلح عادلانه و فراگیر است و از تعصبات جاهلانانه نظام استکباری و خودخواهی‌ها و بی‌عدالتی‌های جریان‌های وابسته به نظام سلطه رنج می‌برد. پیام مهم بعثت رسول مکرم اسلام، در گام اول زدودن این تعصبات جاهلانانه از چهره جهان اسلام و اتحاد مسلمین حول محور کلام الهی و رسول خدا(ص) است. در گام بعد پیام این رسالت برای کل جهان، پیام صلح و رحمت بر اساس عدالت و نابودی ظلم و بیدادگری در عرصه بین‌المللی است.

تجلی اعظم در شب مبعث

حسین عشاقی

بیست و هفتم رجب، سالروز مبعث پیامبر اکرم است؛ در ادعیه وارده برای شب مبعث پیامبر، از تعبیر «تجلی» استفاده شده است و چنین آمده است «إِنِّي أَسْأَلُكَ بِالتَّجَلِّيِ الْأَعْظَمِ فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ» این تعبیر در روایات زیاد دیگری نیز بکار رفته است؛ بررسی موارد استعمال این کلمه در نصوص دینی، نشان می‌دهد که مفهوم کلمه تجلی با معنی مورد نظر در مباحث عرفانی یکی است؛ بر اساس مطالب عرفانی، حضرت حق، حقیقت موجودی است، که به هیچ تحدود و تعینی، محدود و مقید نیست؛ اما در عین حال او بدون اینکه ذاتش مقید و متعین گردد، در قالب امور مقید و متعین ظاهر شده و متجلی می‌گردد؛ برای توضیح معنای عرفانی تجلی می‌توان به جرم عظیم الجثه خورشید مثال زد؛ خورشید یک جرم کروی بسیار بزرگی است که محدود به حدی که دیده می‌شود نیست بلکه قطر آن میلیونها کیلومتر است؛ اما او روزانه برای ما در قالب یک کره‌ای با قطر تقریباً یک متری، ظاهر شده و متجلی می‌گردد؛ در این تجلی، خورشید بگونه واقعی هیچ‌گاه محدود به اندازه قطر یک متر نبوده و نیست اما برای انسانهای زمینی با چنین قالب محدودی، ظاهر شده و متجلی می‌گردد؛ همچنین او واقعا حرکتی دور زمین ندارد؛ اما با اینکه واقعا به چنین حرکتی، متصف و مقید نیست، در قالب جرمی متصف به حرکت به دور زمین ظاهر شده و متجلی می‌گردد؛ در بحث عرفانی هم تجلی حضرت حق به همین گونه است او در عین این که به هیچ حدی و تعینی، متحد و مقید نیست اما بدون این که واقعا محدود به حدود موجودات امکانی شود در چهره و قالب محدود حقایق امکانی خود را نشان داده و متجلی می‌گردد؛ یعنی او همواره در اطلاق و بی‌قیدی بسر می‌برد اما با این حال بدون هیچ تغییری و بدون خروج از اطلاقش، در جلوه‌های حقائق متعین و محدود امکانی ظاهر شده و متجلی می‌گردد؛ لذا در کلمات گهربار امیرالمؤمنین در نهج البلاغه چنین آمده است

۱: «إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى بَعَثَ مُحَمَّدًا ص بِالْحَقِّ لِيُخْرِجَ عِبَادَهُ مِنْ عِبَادَةِ عِبَادِهِ إِلَى عِبَادَتِهِ... فَتَجَلَّى لَهُمْ سُبْحَانَهُ فِي كِتَابِهِ مِنْ غَيْرِ أَنْ يَكُونُوا رَأَوْهُ». (کافی ج ۸ ص ۳۸۷) بر اساس مفاد این روایت خداوند برای نجات بندگانش از شرک، در قالب قرآن، بر عبادش ظاهر گشته و تجلی کرده است؛ بدون این که آن بندگانش خود او را ببینند؛ یعنی در عین این که ذاتش به هیچ حدی و از جمله حدود این کتاب الهی، محدود نیست اما او در چهره این کتابی الهی (که محدود به حدودی است) ظاهر گشته و تجلی کرده است.

این معنا در نصوص دینی ما هم بکار رفته است که مواردی از آن را ذیلاً ذکر می‌کنیم.

۱: «إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى بَعَثَ مُحَمَّدًا ص بِالْحَقِّ لِيُخْرِجَ عِبَادَهُ مِنْ عِبَادَةِ عِبَادِهِ إِلَى عِبَادَتِهِ... فَتَجَلَّى لَهُمْ سُبْحَانَهُ فِي كِتَابِهِ مِنْ غَيْرِ أَنْ يَكُونُوا رَأَوْهُ». (کافی ج ۸ ص ۳۸۷) بر اساس مفاد این روایت خداوند برای نجات بندگانش از شرک، در قالب قرآن، بر عبادش ظاهر گشته و تجلی کرده است؛ بدون این که آن بندگانش خود او را ببینند؛ یعنی در عین این که ذاتش به هیچ حدی و از جمله حدود این کتاب الهی، محدود نیست اما او در چهره این کتابی الهی (که محدود به حدودی است) ظاهر گشته و تجلی کرده است.

۲: بر اساس آیه (۱۴۳ اعراف): «نَظُرًا إِلَى الْجَبَلِ فَإِنِ اسْتَقَرَّ مَكَانَهُ فَسَوْفَ تَرَانِي فَلَمَّا تَجَلَّى رَبُّهُ لِلْجَبَلِ جَعَلَهُ دَكًّا» خداوند نادیدنی برای کوه تجلی می‌کند و مطابق روایتی از امام صادق (بصائر

از خنثی کردن کودتا تا اعدام قطب‌زاده

جلد اول «من اطلاعاتی بودم؛ خاطرات افسر اطلاعاتی علی مهدوی؛ از تعقیب و مراقبت سپاه و کشف کودتاها تا ورود به وزارت اطلاعات» با مصاحبه و پژوهش رضا اکبری آهنگر و خاطره‌نگاری راضیه ولدبیگی به‌تازگی از سوی انتشارات شهید کاظمی منتشر و راهی بازار نشر شده است.

کتاب پیش‌رو، این‌گونه وارد متن، و فصل اولش با عنوان «کودکی و نوجوانی» این‌گونه شروع می‌شود: همان‌لحظه، همان یک‌جمله مسیر زندگی‌ام را زیر و رو کرد؛ و الا شاید من هم کمونیست می‌شدم و علیه جمهوری اسلامی کارهای خطرناکی می‌کردم. می‌شدم یکی مثل خودشان؛ همان‌هایی که تا این‌نظام و انقلاب متولد شد، چنگ و دندان نشان دادند تا مبادا نفسی بکشند. شاید جزو سازمان مجاهدین خلق [منافقین] می‌شدم و راحت آدم می‌کشتم. یا تروریست ابلهی که چون مافوقم دستور داده، زن و بچه‌های را که در کوه‌های تنگ با وحشت به من خیره شده‌اند را بی‌دلیل، به رگبار می‌بستم. این کتاب دربرگیرنده خاطرات یک‌افسر اطلاعاتی در بازه زمانی ۱۳۵۸ تا ۱۳۹۲ است و انتشار آن برای اولین‌بار رخ می‌دهد. چون تا پیش از این، کتابی از خاطرات افسران اطلاعاتی جمهوری اسلامی ایران منتشر نشده است. ابتدای انقلاب، خنثی کردن کودتا، اعدام صادق قطب‌زاده و ورود به وزارت اطلاعات، از جمله خاطراتی هستند که روی این کتاب در جلد اول آن روایت کرده است.

جلد اول «من اطلاعاتی بودم» ۱۳ فصل دارد که به این‌ترتیب‌اند: «کودکی و نوجوانی»، «عضویت در سپاه»، «بازماندگان کودتا»، «ورود به ستاد اطلاعات سپاه»، «جبهه جنگ»، «صادق قطب‌زاده»، «آقای سیدکاظم شریعتمداری»، «تورهای پنهان»، «ملی‌گرایان»، «ورود به بخش حفاظت اطلاعات سپاه»، «ورود به وزارت اطلاعات»، «فرق نوظهور و عرفان‌های کاذب» و «شکنجه در سپاه».

در بخشی از فصل «شکنجه در سپاه» از این کتاب می‌خوانیم: در مورد متهمان اقتصادی که قضیه فوری نبود، کار ساده‌تر پیش می‌رفت. می‌شد کوتاه آمد چون جان کسی در خطر نبود هرچند مسئله جدی بود. اما اگر شما بعد از روزها تلاش و مراقبت‌های سخت و پیچیده و صرف زمان زیاد و بی‌خوابی کشیدن، ببینید قرار است همین الان سوزه، فلان ساختمان را منفجر کند و مواد منفجره را در محلی جاسازی کرده و چاشنی آن را دست شخص دیگری سپرده که هرچقدر هم بگردید و بدوید و پدر خودتان را در بیاورید نمی‌توانید به موقع پیدایش کنید، و برای خنثی‌سازی آن بمب لعنتی هم فقط سه‌ساعت وقت دارید، آن‌وقت چطوری باید ساختمان و مردم بیگناه و بی‌خبر داخل آن‌جا را نجات دهید؟ می‌نشینید طرف را نصیحت می‌کنید که «آقا این کارها خوب نیست؟ نجات بشر و نوع دوستی شما کجا رفته، کشتار مردم کار بسیار زشتی‌ست؟» آن‌موقع نصیحت جواب نمی‌دهد، هرطور شده با حربه‌ای باید بتوانید افراد جامعه را در فرصت کمی که دارید از مرگ حتمی نجات دهید.

در جریان همان کیس تبریز که سوزه را دستگیر کردیم، یکی از بچه‌های تبریز همان‌جا او را خواباند روی ماشین، گردنش را کشید و دستش را آورد پشت و محکم گرفت چون شرایط حساس است و ما نمی‌دانیم طرف ممکن است چه عکس‌العملی نشان دهد، مجبوریم سریع باشیم یا مثلاً اعضای منافقین را باید یک‌جوری می‌گرفتیم که فرصت نکند سیانورش را بخورد. اول دست‌هایش و بعد دهانش را می‌گرفتند. اگر فرصت می‌توانست سیانور می‌خورد باید سریع پادزهر را به دهانش می‌ریختند که نمیرد. یا مثلاً در جریان آقای گیلائی گفتم که چقدر ایشان دقت داشت که اینها توبه کنند بعد اعدام شوند. اینها به خاطر همان فرمایش آقا بود که جای جلا و مظلوم نباید عوض شود و می‌بایست در این‌موارد کاملاً اتفاقات تبیین و حقایق روشن شود.

اما خود منافقین، وحشیانه‌ترین جنایت‌ها را می‌کردند. همان شکنجه‌هایی که جمهوری اسلامی را به آن متهم کردند همان‌ها را خودشان انجام دادند، آن‌سه نیرویی که به دست منافقین اسیر شدند، برای گرفتن اطلاعات و اقرار؛ زنده‌زنده پوست سرشان را کنده بودند! گفتنش برایم خیلی سخت است؛ خیلی سخت، با اطوی داغ پوسشان را سوزاندند و شکنجه‌های دیگری که برخی از آنها قابل ذکر نیست، یک آمپول زدن درد دارد چه برسد به این کارها و بعد نیمه‌جان در گودالی دفنشان کردند. اما حالا اعضای سازمان یا کسانی که به خارج از کشور رفته‌اند ادعا می‌کنند که چندساعت به آنها دست‌بند قبائی زداند و شکنجه شده‌اند!

جلد اول «من اطلاعاتی بودم؛ خاطرات افسر اطلاعاتی علی مهدوی؛ از تعقیب و مراقبت سپاه و کشف کودتاها تا ورود به وزارت اطلاعات» با مصاحبه و پژوهش رضا اکبری آهنگر و خاطره‌نگاری راضیه ولدبیگی در ۲۴۰ صفحه و قیمت ۱۶۰ هزار تومان به‌تازگی توسط انتشارات شهید کاظمی منتشر و راهی بازار نشر شده است.

الدرجات ۱ ص ۶۹) این تجلی به این نحو بوده است که خداوند در قالب یکی از کروبیین ظاهر شده و تجلی می‌کند با این که ذات حق، مقید به تعین و خصوصیات کروبیین نیست.

با توجه به مطالب یاد شده باید دید مراد از تجلی در عبارت «التَّجَلِّيِ الْأَعْظَمِ فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ» چیست؟ و خدا در چه قالبی رخ‌نمایی کرده است؟ عبارت دعا این است «إِنِّي أَسْأَلُكَ بِالتَّجَلِّيِ الْأَعْظَمِ فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ مِنَ الشَّهْرِ الْمَعْظَمِ وَ الْمُرْسَلِ الْمُكْرَمِ» با توجه به اینکه کلمه «المرسل...» عطف بیان یا بدل از کلمه التَّجَلِّيِ است معلوم می‌شود تجلی اعظم در شب مبعث همان ذات پیامبر از جنبه رسالت او است؛ بنابراین تجلی اعظم در شب مبعث این بوده است که خداوند بدون این که از اطلاق ذاتش خارج گردد در چهره و قالب پیامبرانه حضرت رسول اکرم ظاهر گشته و تجلی نموده است و بر این اساس ذات نبوی از حیثیت رسالتش، اعظم تجلیات حق در این شب مبارک بوده است.

پالس‌های ترامپ و جنگ با ایران!

صابر گل‌عنبری

ترامپ رسماً کار خود را به عنوان ۴۷ امین رئیس‌جمهور آمریکا آغاز کرد. انتخاب دوباره ترامپ محصول عناد و اراده تسلیم‌ناپذیری او در مقابل مخالفانش بود. پس از نشستن ترامپ بر کرسی ریاست جمهوری آمریکا همه به نوعی منتظرند تا ببینند که چه سیاستی در قبال ایران اتخاذ خواهد کرد. سخنرانی او در مراسم تحلیف بیشتر بر اولویت‌های داخلی استوار بود و اشاره خاصی به خاورمیانه -نه اسرائیل، نه ایران، نه عادی‌سازی روابط در منطقه میان تل‌آویو و کشورهای دیگر- نکرد. البته بر خلاف برخی تحلیل‌ها عدم اشاره به این پرونده‌ها به معنای از اولویت خارج شدن آن‌ها نیست.

او در سخنرانی تحلیف در سال ۲۰۱۷ هم اشاره خاصی به آن‌ها نکرده بود، اما هم از برجام خارج شد و هم پیمان ابراهیم را کلید زد و قدس را به عنوان پایتخت اسرائیل به رسمیت شناخت و جولان را هم به او بخشید. فعلاً ترامپ سیاست خود در قبال ایران را اعلام نکرده است؛ ولی می‌توان گفت که او به دنبال جنگ نیست و در مراسم تحلیف هم بار دیگر بر این نکته تأکید کرد؛ اما در عین حال صلح را هم با معیارهای خود و از موضع قدرت می‌خواهد.

ممکن هم هست که تا لب پرتگاه جنگ پیش برود و تهدید نظامی هم بکند، اما بعید است که جنگی را شروع کند؛ مگر این که قبل از آن مطمئن باشد که یک طرفه خواهد بود و زبانی کلان بر آن مترتب نیست. او عملاً با کمک به پایان دو جنگ لبنان و غزه این موضع را نشان داده است و به احتمال زیاد به جنگ اوکراین هم پایان خواهد داد. پایان این جنگ هم بعید است با مارتان مذاکرات همراه باشد و چه بسا هم با اعلام توافقی غافلگیر کننده همراه شود.

در واقع ترامپ چه بسا تنها رئیس‌جمهور آمریکا باشد که بدون تهدید به جنگ و گزینه نظامی تصویری رعاب‌آور از خود ساخته است. او بین‌الملل‌گرا نیست و ضد ساختارها و نهادهای بین‌المللی است و باوری به کار جمعی با متحدان سنتی آمریکا ندارد و به نوعی «تک‌خور» است و همه چیز را برای آمریکا می‌خواهد.

ترامپ خاورمیانه‌آرامی می‌خواهد که در بستر آن سیاست‌های خود (پیشبرد پیمان ابراهیم و...) در این منطقه و تنش تجاری با اروپا و چین و نیز اولویت‌های داخلی را پیش ببرد. تا این‌جای کار ترامپ بر خلاف انتظارات نتایج‌ها ظاهر شده است و نمونه آن فشار او برای توقف جنگ غزه و حتی تهدید ضمنی بی‌بی‌سی بود. خود همین رفتار او و همچنین باز نشر اظهارات جفری ساکس اقتصاددان آمریکایی در انتقاد شدید از نتایج‌ها و تکاپوی او برای وارد کردن آمریکا به جنگ با ایران می‌تواند حامل پالس‌های مثبتی به تهران باشد.

موارد دیگری از این پالس‌ها را نیز می‌توان برشمرد؛ از جمله صدور دستور لغو حفاظت فیزیکی از جان بولتون و انتقادش از نقش او در جنگ عراق و متهم کردن او به انفجار اوضاع در خاورمیانه و نشانه دیگر هم اخراج برابان هوک که از ارکان سیاست فشار حداکثری علیه ایران بود و بر ضرورت از سرگیری آن تأکید داشت. همچنین انتخاب مایکل دیمینو به عنوان چهره‌ای مخالف جنگ و تنش نظامی با ایران به ریاست سیاستگذاری پنتاگون در خاورمیانه نیز می‌تواند در این راستا باشد.

این که طرف ایرانی چه مواجهه‌ای با این پیام‌های ضمنی ترامپ داشته باشد چگونه آن‌ها را تفسیر کند، مساله دیگری است؛ اما نباید صرفاً هیاهوی رسانه‌ای در مخالفت با مذاکره و ... را ملاک تحلیل قرار داد. در همین حال نیز، اقتضای شخصیت خودشیفته ترامپ ثبت اتفاقات و توافق‌های تاریخی بنام خودش است و می‌خواهد کارهایی را انجام دهد که اسلاف او از انجام آن عاجز بوده‌اند.

مفروض تأکید مداوم ترامپ بر پرهیز از جنگ آن هم در خاورمیانه این است که به دنبال دیپلماسی و توافق با ایران است؛ اما چه توافقی؟ قبلاً نیز گفته شد که توافقی فراتر از برجام با تمرکز بر مساله هسته‌ای که در آن امتیازاتی بگیرد که اوایما و بایدن نتوانستند و اگر پیام پسخام‌ها روندی جدی را کلید نزنند، احتمالاً بخواهد این هدف را از ابتدا با تشدید فشار حداکثری و تلاش برای قطع کامل صادرات نفت ایران دنبال کند. در کل به احتمال زیاد مذاکرات مستقیم-محرمانه یا آشکار-دیر یا زود شروع شود. در دنیای سیاست هیچ بعید نیست که در نهایت شاهد دود سفید غیرمنتظره و غافلگیر کننده در این مذاکرات باشیم.

برخلاف دیدگاه‌های آخرازمانی به سیاست خاورمیانه‌ای ترامپ بر این باورم که نه او به دنبال برهم زدن موازنه‌های کنونی در منطقه به شکل بنیادین است و نه فعلاً اراده‌ای بین‌المللی برای آن وجود دارد. ترامپ همه چیز را از دریچه پول و اقتصاد می‌بیند و صف صاحبان غول‌های اقتصادی و فناوری -امثال ایلان ماسک، جف بزوس، مارک زاکر برگ، لارن سانچز و ساندار پیچای- در مراسم تحلیف او خود و تعلیق ۹۰ روزه همه کمک‌های خارجی حتی به اسرائیل انعکاسی از این واقعیت است.

تحریرالشام و طالبان؛ تفاوت‌ها و شباهت‌ها

بخش دوم

■ در صورت تثبیت تحریر در سوریه، مواجهه آن با رژیم صهیونیستی چگونه خواهد بود (با توجه به اینکه ایدئولوژی چیز دیگری بود و عمل چیز دیگر)؟

به نظر می‌رسد که تحریرالشام به عنوان یک تشکیلات چشم امید به غرب دارد و به خاطر همین نحوه نگاه و ارتباط با غرب بسیار بعید است که اقدام جدی در برابر رژیم صهیونیستی انجام دهد. البته باید توجه کرد که در وضعیتی که اسرائیل زیرساخت‌های نظامی سوریه را نابود کرده و غرب هم روابط دوستانه با دمشق داشته باشد، احتمالاً تل‌آویو نیازی به ادامه حضور نظامیان صهیونیست در خاک سوریه حس نکند و آنها به سوی جولان و فلسطین اشغالی برگردند و به این نحو، فشار بر جولانی هم کمتر خواهد شد. ولی اگر برنگردند وضعیت برای جولانی و دوستانش بسیار سخت و شکننده خواهد شد چرا که به هر حال انتظار خارج ساختن صهیونیست‌ها از خاک سوریه از دولت مستقر در دمشق باقی خواهد بود.

اما از سوی دیگر بافت اجتماعی طرفدار تحریرالشام چه سوری و چه کسانی که از دیگر کشورها آمده‌اند روحیات دیگری دارند و ممکن است به مرور اقداماتی علیه رژیم صهیونیستی هم بکنند و یا اگر تنش جدیدی با رژیم بوجود آید، ممکن است آنها خارج از چارچوب تعیین شده از سوی دمشق به سمت درگیری با صهیونیست‌ها بروند. بر همین اساس است که احتمالاً طراحان آمریکایی اسرائیلی به دنبال ایجاد درگیری‌ها و جبهه‌های جدید در سوریه یا میان سوریه و همسایگانش بروند تا حتی توان این نیروها هم برای مقابله با رژیم باقی نماند.

ضمناً دو احتمال دیگر را هم باید در نظر گرفت؛ یکی اینکه درگیری‌های گسترده میان گروه‌های متعدد در سوریه رخ دهد و در آن شرایط، باز انواع کشمکش‌ها میان گروه‌های مختلف موجود در سوریه و اسرائیل متصور و ممکن است. احتمال دوم که در پاسخ به سوال پیش نیز به آن اشاره کردم، درگیری میان ترکیه و تحت حمایت‌های ترکیه با آمریکا است که باز در آن صورت هر احتمالی در مورد تنش میان سوری‌ها و اسرائیل باقی است. چون در مورد مقایسه با طالبان هم سوال کرده‌اید بد نیست اشاره کنم به پیشنهادی که ناتو و آمریکایی‌ها در زمان خروج از افغانستان می‌دادند، آنها در مذاکرات می‌گفتند که ما می‌رویم اما بگذارید چند پایگاه آمریکایی در افغانستان باقی بماند که طالبان به هیچ وجه نپذیرفت و حاضر بود جنگ با آمریکایی‌ها را ادامه دهد اما این شرط را نپذیرد، حتی گفتند که فقط ترکیه از میان اعضاء ناتو باقی بماند که گفتند و نوشتند که اشغال منفور است چه آمریکایی و چه ترکی!

در مورد رژیم صهیونی هم طالبان از ابتدا مواضع قاطع و محکمی گرفتند و آن را غاصب نامیدند، نمادهای قدس را در کابل و مزارشریف و ... درست کرده‌اند، در اجلاس‌های بین‌المللی که شرکت کرده‌اند از غزه دفاع کرده‌اند و حتی پس از عملیات‌های وعده صادق بیانیه رسمی دادند و از آن حمایت کردند. این تفاوت‌ها بسیار مهم و روشنگر برای اهل تحقیق است.

میان بسیار پررنگ هست اما به هر حال هماهنگی میان ترکیه و مجموعه غرب به سرکردگی آمریکا نیز باید صورت می‌گرفت و هماهنگی میان آمریکا و رژیم صهیونیستی هم که اظهر من الشمس است.

البته من معتقدم نباید این سطح از تحلیل ما را از سطح مسائل داخل جامعه سوریه غافل کند، یعنی هر یک را در جای خود و به اندازه خود باید دید. چیزی که به نظر من سالها از دید خیلی از محققین و نویسندگان و خبرنگاران ایرانی پنهان مانده بود و بعد یک‌مرتبه دچار بهت زدگی شدند. به هر حال تحریر الشام و امثاله پایگاه اجتماعی قابل توجهی در سوریه دارند و اگر این نبود آمریکا و اسرائیل و ترکیه و هیچ کشور دیگری نمی‌توانست صرفاً با مداخلات خارجی این تحولات را رقم بزند. خطاهای حزب بعث سوریه در مقابله با نمادهای دینی و آغشته شدن آن به برخی مفاسد بی تأثیر در رویکرد مردم نسبت به گروه‌های مخالف نبود و اینها را هم باید در جای خود دید، که باز البته نباید نگاه به مسائل داخلی ما را از طراحی‌های خطرناک صهیونیستی و آمریکا برای سوریه و جهان غافل کند و ساقط کردن حکومت اسد نیز از چنددهه پیش یکی از راهبردهای مهم و اصلی آمریکا و هم پیمانانش در منطقه غرب آسیا بوده است. در شرایط فعلی آمریکا ضمن برخی دلواپسی‌ها اما از تحولات بسیار خرسند است و به دنبال صید ماهی خود از این آب گل‌آلود است و رژیم صهیونیستی سرمست از وضعیت ایجادشده در حال تخریب تمام زیرساخت‌های سوریه خصوصاً زیرساخت‌های نظامی این کشور است و تحریرالشام نیز سکوتی مگر بار در قبال تجاوزات صهیونیست‌ها اختیار کرده است.

اما نکته‌ای که نسبت به احتمالات پیش رو بایدگفت این است که ممکن است در اطراف دیرالزور به خاطر درگیری‌های میان قسد مورد حمایت آمریکایی‌ها و اسرائیلی‌ها با نیروهای مورد حمایت ترکیه درگیری میان ترکیه و آمریکا هم بوجود آید که شرایط بسیار خاصی را رقم خواهد زد.

ترکیه فعلاً خود را پیروز میدان می‌بیند اما بافت اجتماعی سوریه و احتمال درگیری‌های بعدی این پیروزی را لرزان می‌کند. رژیم صهیونیستی گمان می‌کند که بخشی از مخالفان خود را در منطقه از میان برده است - هرچند در دید کلان بلندمدت و جهانی ضربه‌های بسیار اساسی و به واقع غیرقابل ترمیم خورده است - لذا ممکن است به همراه آمریکا تمرکز بیشتری برای ایجاد بلوا در عراق و حتی ایران داشته باشند لذا سطح آمادگی در ایران و خصوصاً عراق باید بالاتر برود. از منظر محور مقاومت نیز باید حلقه‌ها و هسته‌های مقاومت تقویت شوند و طرح صهیونیست‌ها برای از هم گسستن ارتباطات میان جبهه مقاومت را ناکام گذاشت، زمینه آن نیز قطعاً هست. نباید فراموش کرد که انصارالله قهرمان یمن از چه وضعیتی قفقوس وار برخاستند و به عزت امروز رسیدند و یا حزب الله قهرمان لبنان که زمانی از همه جهت حتی از جانب جنبش امل و دولت سوریه (کوتاه مدت) نیز مورد هجمه بود، اما خود را حفظ کرد و گسترش داد.

■ علی رغم تفاوت عمیق ایدئولوژی طالبان و تحریر و همچنین حضور ترکیه و غرب شاهد بودیم که طالبان از روی کار آمدن تحریر الشام ابراز خرسندی کرد، دلیل آن چه بود؟

تصویری که بسیاری از گروه‌های اهل سنت از جمله حماس و طالبان از ماجرا داشتند با تصویری که ما داشتیم بسیار متفاوت بود برای همین ابتدا نگاهی بسیار مثبت به تحریرالشام داشتند و بر اساس شعارهای حداقلی ظاهراً اسلام‌گرایانه تحریر و مبارزه با دولتی که لائیک بود، با آن همذات‌پنداری هم می‌کردند و نیز حضور ترکیه در این مسائل را یک نقش منفی و بد نمی‌دیدند، بلکه حتی حضور ترکیه در ماجرای سوریه باعث افزایش اعتبار و آبروی ترکیه در ذهنیت آنان (گروه‌هایی مانند طالبان و حماس و ... یعنی همه گروه‌های اهل سنتی که از وقایع سوریه ابراز خوشحالی شادمانی کردند) می‌شد، هرچند نسبت به ترکیه به عنوان عضوی از ناتو اعتماد صد در صدی هم نداشته و ندارند. اما اکنون نشانه‌های تردید حداقل نسبت به عملکرد تحریر الشام دیده می‌شود. بعد از تجاوزات رژیم صهیونیستی به سوریه و سکوت تحریر در این مورد، برخی چهره‌های سرشناس طالبان مطالبی دال بر مشکوک بودن این سکوت منتشر کرده‌اند. همچنین با توجه به اعراض تحریر از القاعده و نحوه روابط تحریر با غرب، ممکن است حتی هسته‌های القاعده نیز از تحریر تبری جویند و برخی نشانه‌های آن هم وجود دارد. به نظر من نکته مهم دیگر برای جمهوری اسلامی ایران این است که نحوه مرادوه طالبان با تحریر حتی در صورت تثبیت تحریر قاعدتا در حد متوسط صورت خواهد گرفت، متأسفانه در روزهای اول روی کار آمدن تحریر فضای مجازی ایران پر شده بود از حرف‌های بی اساسی مانند بیعت جولانی با مولوی هبه الله آخندزاده! یا رژه طالبان را که مربوط به مدت‌ها قبل بود به حوادث سوریه ربط می‌دادند. بیماری پخش شایعات در فضای مجازی بسیار خطرناک شده است.

■ با توجه به ایدئولوژی تحریرالشام و سکوت آنها در مقابل حملات اسرائیل به زیرساخت‌های سوریه، روی کار آمدن تحریرالشام را تا چه حد محتمل از حمایت اسرائیل و غرب می‌دانید؟

حتی اگر این اتفاقات یک طراحی کاملاً آمریکایی نباشد حداقل این است که قطعاً بدون چراغ سبز از سوی آمریکا تغییرات سریع در سوریه به این شکل صورت نمی‌گرفت. نقش ترکیه در این

هنوز مهر امضای توافق میان اسرائیل و فلسطین خشک نشده است که موجی از بازداشت‌ها در کرانه‌ی باختری اتفاق افتاده است. هنرمندان فلسطینی نیز که با مردمشان در این جریان همصدا هستند از بازداشت‌شدگان بعد از این توافق هستند. خبری بخوانید از دستگیری یک مستندساز از سوی اسرائیلی‌ها:

به گزارش مجله میدان آزادی به نقل از روابط عمومی مرکز گسترش سینمای مستند، تجربی و پویانمایی، دوشنبه ۱۳ ژانویه (۲۴ دی) عبدالله موطان سینماگر اهل فلسطین که به تازگی با مستند «استرداد با تأخیر» در هجدهمین جشنواره «سینماحقیقت» حضور داشت، قصد داشت به اردن و سپس امارات متحده عربی سفر کند اما از سوی پلیس اسرائیل دستگیر شد.

وی فعلاً بازداشت شده و احتمالاً بدون دادگاه یا محاکمه شش ماه حبس خواهد بود. مستند «استرداد با تأخیر» از عبدالله موطان که در بخش بین‌الملل هجدهمین جشنواره‌ی فیلم مستند ایران «سینماحقیقت»، روی پرده رفت، جایزه‌ی ویژه هیئت داوران بخش غزه شامل جایزه نقدی، تندیس و لوح افتخار را به دست آورد.

موطان به دلیل شرایط حاکم بر فلسطین و غزه در اختتامیه غایب بود، اما در یادداشتی خطاب به برگزار کنندگان جشنواره

نوشت: «با تشکر از شما برای ارج نهادن به داستان شهدا، اسرا و خانواده‌های آنها در فلسطین، ای کاش امکان حضور در مراسم اختتامیه برایم وجود داشت.»

سایت جشنواره بین‌المللی مستند آمستردام (ایدفا) خبر زندانی شدن عبدالله موطان را منتشر کرده و نوشته است: «ائتلاف بین‌المللی فیلمسازان در معرض خطر (ICFR) نگرانی عمیق خود را نسبت به وضعیت عبدالله موطان فیلمساز و مستندساز جوان فلسطینی، ابراز می‌کند. او در تاریخ ۱۳ ژانویه توسط مقامات اسرائیلی بازداشت شده و بدون محاکمه یا تفهیم اتهام، به شش ماه بازداشت اداری محکوم شده است. عبدالله موطان، ۲۹ ساله، کارگردان فیلم، مدیر فیلمبرداری و عکاس اهل رام‌الله است که در کشور خود و همچنین در سطح بین‌المللی روی فیلم‌های مستند کار کرده است.»

این فیلمساز علاوه بر فعالیت‌های سینمایی، در برگزاری کارگاه‌های محلی فیلم‌سازی در روستاهای فلسطین واقع در شرق کرانه باختری نیز نقش داشته است.

طبق گزارش کمیته حفاظت از روزنامه‌نگاران (CPJ)، عبدالله موطان یکی از حداقل ۴۳ فیلمساز و روزنامه‌نگار زندانی شده

اسرائیل فیلمساز برگزیده «سینماحقیقت» را دستگیر کرد

«عبدالله موطان» دستگیر شد

توسط مقامات اسرائیلی است. این بازداشت‌ها بخشی از تلاش‌ها برای خاموش کردن پوشش رسانه‌ای جنگ غزه محسوب می‌شود. موج فعلی بازداشت‌ها در کرانه باختری در حالی رخ می‌دهد که آتش‌بس موقتی برقرار شده است، که به‌طور موقت جنگ اسرائیل علیه غزه را متوقف کرده و زمینه تبادل اسرا میان فلسطینیان و اسرائیلی‌ها را فراهم آورده است.

چرا خصوصی سازی در ایران شکست می خورد؟

علی نصیری اقدم

علی نصیری اقدم عضو هیئت علمی دانشگاه علامه طباطبایی (ره) درباره علل ناکامی خصوصی سازی گفت: شکست خصوصی سازی نه تنها ناشی از ناتوانی مجریان، بلکه محصول طراحی نادرست فرآیند است که انتقال مالکیت را بدون ایجاد سازوکار رقابت سالم و اصلاحات ساختاری (مانند نهادهای تنظیم گر مستقل و حذف قیمت گذاری دستوری) پیش می برد. تجربه کشورهای بلوک شرق نشان می دهد گذار موفق به اقتصاد بازار نیازمند توسعه پایین به بالا است؛ به این معنا که ابتدا تقویت زیرساخت ها و قواعد بازار در چارچوب بخش دولتی انجام گیرد و سپس واگذاری تدریجی و نه شوک درمانی مبتنی بر کوچک سازی دولت صورت گیرد. حتی اگر شرایط خصوصی سازی فراهم نباشد، بهبود کارایی بخش دولتی با ساز و کارهای بازار، گامی ضروری پیش از هر انتقال مالکیتی است.

خصوصی سازی صرفاً انتقال مالکیت نیست، بلکه نیازمند اصلاحات ساختاری است

نصیری اقدم تأکید داشت: بسیاری از کشورهای این منطقه تا دهه دو هزار میلادی همچنان با کاهش درآمد سرانه مواجه بودند، یعنی دوره گذار به جای پانصد روز، بیش از ده سال به طول انجامید. برخی از این کشورها هنوز هم درگیر پیامدهای منفی خصوصی سازی هستند و برخی دیگر نیز تنها به دلیل حضور رهبران قدرتمند و باثبات توانسته اند از این بحران عبور کنند.

وی ادامه داد: در سال ۱۹۹۶، کنت ارو، یکی از پنج اقتصاددان برجسته قرن بیستم، به همراه سه برنده جایزه نوبل اقتصاد و شش اقتصاددان روسی، نامه ای به بوریس یلتسین، رئیس جمهور وقت روسیه، نگاشتند. در این نامه، این گروه از اقتصاددانان با صراحت به یلتسین گوشزد کردند که خصوصی سازی به معنای ساده انتقال مالکیت از بخش دولتی به بخش خصوصی نیست.

آن ها تأکید کردند که صرف تغییر مالکیت از یک شخص به شخص دیگر، مشکلات اقتصادی را حل نخواهد کرد و برای بهبود وضعیت اقتصادی روسیه، باید به اصلاحات ساختاری عمیق تر و جامع تری پرداخته شود.

این عضو هیئت علمی دانشگاه بیان داشت: آنها معتقد بودند راز موفقیت در اقتصاد بازار، رقابت سالم و سازنده است. به عبارت دیگر، برای ایجاد نظم جدید در اقتصاد، باید سازوکار و فرایندی طراحی شود که این رقابت را تقویت کند. انتقال ساده مالکیت، راه حل مناسبی برای ایجاد این نظم جدید نیست.

دو رویکرد توسعه اقتصادی؛ از بالا به پایین یا از پایین به بالا؟
وی در پاسخ به این پرسش که چگونه می توان بدون تکرار اشتباهات گذشته، به نظم اقتصادی مطلوب دست یافت و اهداف مورد نظر را محقق کرد، گفت: در این زمینه، دو رویکرد اصلی قابل بررسی است. توسعه از پایین و توسعه از بالا. ایران و بسیاری از کشورهای بلوک شرق، تحت تاثیر توصیه های اقتصاددانان، مسیر توسعه از بالا به پایین را برگزیدند. این رویکرد مبتنی بر این ایده بود که با کوچک سازی دولت و واگذاری بخش قابل توجهی از امور به بخش خصوصی، می توان گذار از نظم اقتصادی قدیمی به نظم جدید را تسهیل کرد و به رشد اقتصادی دست یافت. به عبارت دیگر، بر اساس این رویکرد، دولت باید نقش

ضرورت دامن زدن بر حجم تقاضای محصولات فرهنگی

وی بر ضرورت تقویت بازار و بزرگ کردن بازار چاپ و نشر توسط دولت تأکید کرد و بیان داشت: دولت به عنوان حاکمیت مکلف است با ابزارهای در اختیارش به افزایش مصرف محصولات فرهنگی و تقاضای محصولات فرهنگی دامن بزند. نایب رئیس اتحادیه لیتوگرافان اذعان داشت: مجموعه کشورهای عربی، کشورهای CAS، کشورهای عضو او.و. جمعیت بالقوه تشنه برای محصولات چاپی ما هستند. وی ادامه داد: اگر حاکمیت و مشخصاً وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی شرکت های مدیریت صادرات در حوزه چاپ را مدیریت کنند و این شرکت ها حلقه واسط بین شرکت های تولیدکننده داخل کشور و مصرف کننده خارج از کشور شوند کمک می شود که چرخه با سرعت بیشتر حرکت کند و نیاز نباشد خلأ با افزایش تعرفه پر شود.

ذکایی با بیان اینکه اگر رکود بازار این گونه جبران شود بازار خودش خود را تنظیم می کند خاطر نشان کرد: استفاده از فناوری های روز و افزایش ویتترین های عرضه محصولات فرهنگی را از دیگر راهکارهای رفع چالش های حوزه چاپ برشمرد. وی با اشاره به اینکه در دوره ای مرسوم بود شب عید ادارات، سازمان ها و مردم حقیقی برای هدیه دادن سررسید تهیه می کردند که هزینه ای حدود ۲۰ هزار تومان داشت؛ ولی امروز هزینه هر سررسید ۲۵۰ هزار تومان است که در این وضعیت گرانی، اولین کالایی که از سبد تبلیغات شرکت ها حذف می شود کالای فرهنگی و تبلیغاتی است که اتفاقات ناشی از این امر سرریز چاپخانه ها می شود و باعث می شود تعرفه چاپ بالا رود تا جبران هزینه ها شود.

ضرورت وارد شدن به بازارهای رقابتی و صادرات چاپ
علی ثابت، معاون علمی و هنری دانشگاه استاد فرشچیان نیز در این برنامه افزود: علاوه بر افزایش قدرت خرید و افزایش ویتترین های محصولات چاپی وارد شدن به بازارهای رقابتی و صادرات چاپ بسیار مهم و ضروری است. وی بر ضرورت ایجاد و فراهم شدن زیرساخت های فضای رقابتی برای عرضه و صادرات کالاهای چاپی تأکید کرد و بیان داشت: متأسفانه برای عرضه و صادرات کارهای چاپی استاندارد سازی بین المللی انجام نشده و امکان رقابت محصولات و عرضه آنها بر اساس استانداردهای جهانی وجود ندارد.

تأیید تصحیح کرد: زیر ساخت های اقتصادی در حوزه گسترش بازارهای صادراتی و عرضه محصولات صنایع فرهنگی لازمه کار است. معاون علمی و هنری دانشگاه استاد فرشچیان بر تأکید بر اینکه صنعت چاپ اساساً یک کار روزآمد با فناوری های روز است اظهار داشت: در حوزه صنعت چاپ از آموزش شاغلین حوزه تا روزآمد کردن فناوری ها هزینه های خاص خود را دارد و در هر دهه دستگاه ها و فناوری های جدیدی به صنعت چاپ اضافه و رقابت های شدیدی ایجاد شده است.

وی اذعان داشت: صنعت چاپ به عنوان صنعت فرهنگی شناخته می شود و علاوه بر تولید و توزیع محصولات فرهنگی و کتاب، معرفی محصول را به مخاطب ارائه می کند لذا بایستی نگاه حمایتی دولت در این خصوص شکل بگیرد. ثابت با بیان اینکه افزایش قیمت کتاب در کاهش خرید آن تأثیر دارد تصریح کرد: وقتی درآمد خانوار کم می شود اولین کالایی که از سبد خانواده حذف می شود تولیدات و محصولات فرهنگی است.

برنامه ریزی بلندمدت برای کاهش اتلاف انرژی نداریم

مازیار نوربخش

مازیار نوربخش رئیس کمیسیون تحول و نوآوری اتاق بازرگانی معادن و کشاورزی تهران در مصاحبه با برنامه «گفتگوی اقتصادی» رادیو گفت و گو درباره راهکارهای برون رفت از چالش ناترازی انرژی با استفاده از ظرفیت های دیجیتال اظهار کرد: اقداماتی که طی سال های اخیر در این زمینه انجام شده کافی نبوده و مشکل ناترازی را حل نکرده است.

وی با تأکید بر ضرورت نگاه سیستمی و جامع به این موضوع و خودداری از بخشی نگری افزود: هوشمندسازی و دیجیتال کردن شبکه در بخش های تصمیم گیری بر اساس اطلاعات و داده های تولید و مصرف انجام می شود و ابزار دیجیتال این امکان را به ما می دهد که سریع تر تصمیم بگیریم.

رئیس کمیسیون تحول و نوآوری اتاق بازرگانی معادن و کشاورزی تهران گفت: ما برای صرفه جویی در مصرف انرژی ابتدا باید از راهکارهای بسیار ساده که در سال های قبل کشف شدند، استفاده کنیم تا به راهکارهای پیشرفته تر هوش مصنوعی برسیم.

نوربخش ضمن انتقاد از عدم برنامه ریزی بلندمدت برای کاهش اتلاف انرژی در کشور عنوان کرد: اگرچه اقدامات ارزشمندی توسط دولت های مختلف در این زمینه انجام گرفته اما معمولاً با برنامه ریزی بلندمدت همراه نبوده و به همین دلیل هم به نتیجه مطلوب نرسیده است.

وی با تأکید بر اینکه اتاق بازرگانی اعتقادی به اقتصاد دستوری و قیمت گذاری دستوری ندارد تصریح کرد: زمانی که دولت ها، اصول اقتصاد یعنی عرضه و تقاضا را کنار گذاشته و با استفاده از رانت و مشوق، قیمتی را تعیین کرده و تسهیلاتی را در اختیار یک سری افراد قرار می دهند اقتصاد دچار دزد و مشکل خواهد شد.

رئیس کمیسیون تحول و نوآوری اتاق بازرگانی معادن و کشاورزی تهران مواردی چون هوشمندسازی شبکه های انرژی، کنتورهای هوشمند، تجزیه و تحلیل داده ها، یادگیری ماشین و پیش بینی دقیق از نقاط افزایش ناترازی را از جمله راهکارها خواند و گفت: یکی از نقاط قوت و مزیت های رقابتی کشور ما نیروی انسانی نخبه و متخصص است که در همه زمینه ها می تواند به اقتصاد کشور کمک کند.

در ادامه برنامه، روح الله حاکمی فر رئیس هیئت مدیره یکی از شرکت های دانش بنیان و تولیدکننده، بحث بهینه سازی مصرف و اتلاف منابع در طول مسیر تولید تا مصرف انرژی را به عنوان دو چالش اصلی در بخش آب و برق و گاز عنوان کرد و گفت: استفاده از ظرفیت دیجیتال و هوشمندسازی می تواند راهگشا باشد.

وی از راه اندازی مرکز پایش مدیریت و کنترل انرژی در کشور با اطلاعات درست خبر داد و افزود: مشکل فعلی کشور فقط تولید نیست که با افزایش تولید حل شود؛ چون اگر منابع محدود کشور مدیریت نشود ممکن است به تولید آسیب بزند.

رئیس هیئت مدیره یک شرکت های دانش بنیان، عوارض هوشمند را از مصادیق بارز ظرفیت دیجیتال در بحث هوشمندسازی خواند و اظهار کرد: در حال حاضر مسئله عوارضی در کشور هوشمندسازی شده و پلاک خودرو با یک دوربین ساده تشخیص داده می شود و عوارض ثبت می شود.

حاکمی فر مواردی چون فناوری اطلاعات، استفاده از مازول ها و اینترنت اشیا، هوشمندسازی، یکپارچه سازی و نوآوری در همه حوزه ها را به عنوان پنج راهکار اصلی برای برون رفت از چالش ناترازی انرژی در کشور برشمرد.

وی با اشاره به اینکه وجود اطلاعات و داده های دقیق و درست به عنوان پایه تجزیه و تحلیل داده ها و شرایط ناترازی یک ضرورت است گفت: واردات بی رویه کولرهای سطح پایین با مصرف انرژی بالا در مقطعی از زمان باعث شد که ناترازی بسیار زیادی در کشور ایجاد شود.

این تولیدکننده، تعریف ممیزی انرژی و پلیس انرژی را نیز برای جلوگیری از اتلاف انرژی در کشور مؤثر دانست و بر آن تأکید کرد. در پایان برنامه «گفتگوی اقتصادی» رادیو گفت و گو رضا الفت نسب عضو هیئت مدیره اتحادیه کسب و کارهای مجازی، مواردی مانند به کارگیری هوش مصنوعی از طریق تحلیل پیشرفت داده ها، الگوریتم ها، پلتفرم های مدیریت بهینه منابع، سیستم های توزیع هوشمند، تشویق استارت آپ ها و حمایت از استارت آپ هایی که باتکیه بر نوآوری مشکل ناترازی را در بخش های مختلف حل می کنند و همچنین آموزش و ترویج فرهنگ استفاده از فناوری را از مهم ترین راهکارهای رفع چالش ناترازی انرژی در کشور عنوان کرد.

وی همکاری های بین المللی، جذب سرمایه گذار خارجی، تدوین سیاست های مناسب حمایتی و ایجاد بسترهای قانونی را در رفع ناترازی انرژی مؤثر دانست و افزود: کسب و کارهای آنلاین می توانند نقش بسزایی در این حوزه داشته باشند.

عضو هیئت مدیره اتحادیه کسب و کارهای مجازی گفت: تحلیل داده ها در بستر دیجیتال می تواند به بسته های مدیریتی تبدیل شود و مدیران مشکلات و معضلات خود را از این طریق حل کنند.

خصوصی سازی در ایران، فرایندی پر فراز و نشیب و مملو از چالش ها و درسی آموزی ها بوده است. هدف اصلی از خصوصی سازی، افزایش کارایی، بهبود عملکرد بنگاه های اقتصادی، کاهش تصدی گری دولت و توسعه رقابت در اقتصاد بود. با این حال، این فرایند با موانع و مشکلاتی روبرو بوده که باعث شده نتایج آن با انتظارات اولیه فاصله داشته باشد. در این راستا علی نصیری اقدم عضو هیئت علمی دانشگاه علامه طباطبایی (ره) در گفتگو با مسیر اقتصاد گفت: در خصوص دلایل عدم موفقیت خصوصی سازی، دو دیدگاه اصلی مشکل در اجرا و طراحی وجود دارد.

طراحی ناصحیح، عامل اصلی ناکامی خصوصی سازی

وی ادامه داد: روایت رایج بر این است که ناکامی ها ناشی از ناتوانی مجریان بوده است. به عبارت دیگر، مجریان به جای تمرکز بر اهداف کلی خصوصی سازی، به دنبال تأمین منافع گروه های خاص یا حلقه های نزدیک به خود بوده اند. با این حال، به نظر می رسد که این دیدگاه به تنهایی نمی تواند تمام ابعاد مسئله را پوشش دهد. دیدگاه دوم بر این باور است که علاوه بر ناتوانی مجریان، طراحی ناصحیح فرایند خصوصی سازی نیز نقش مهمی در شکست آن داشته است. به عبارت دیگر، حتی اگر مجریان تمام تلاش خود را به کار می بردند، به دلیل وجود نقص های اساسی در طراحی اولیه فرایند، امکان موفقیت آن بسیار کم می بود.

نصیری اقدم با بیان اینکه خصوصی سازی را می توان به عنوان یک فرایند گذار از یک نظام اقتصادی متمرکز به سوی یک نظام مبتنی بر مکانیزم های بازار تلقی کرد، افزود: هدف اصلی از این رویکرد، ارتقای کارایی و بهره وری اقتصادی از طریق واگذاری مالکیت و مدیریت بنگاه های دولتی به بخش خصوصی است.

این کارشناس اقتصادی تصریح کرد: با فروپاشی بلوک شرق و روی آوردن این کشورها به اقتصاد بازار، اقتصاددانانی نظریه گذار سریع و دردناک را مطرح کردند. به گفته آن ها، با تحمل یک دوره کوتاه مدت اما پر چالش، اقتصادهای این کشورها به سوی بخش خصوصی و بازار آزاد حرکت کرده و در نهایت به رشد و توسعه می رسیدند. اما تجربه نشان داد که این گذار نه تنها سریع نبود، بلکه بسیار طولانی و همراه با مشکلات عدیده ای بود.

جلال ذکایی - علی ثابت

جلال ذکایی خیرایی، نایب رئیس اتحادیه لیتوگرافان و مدیر کل سابق دفتر امور چاپ وزارت ارشاد با حضور در برنامه «گفتگوی فرهنگی» با موضوع چالش های افزایش تعرفه خدمات چاپ بیان داشت: بخشی از مشکلات حوزه به دلیل کاهش تقاضا برای محصول است که این کاهش تقاضا هم ناشی از گران شدن محصول می باشد.

وی با تأکید بر اینکه نوسان نرخ ارز مشکل جدی حوزه چاپ است افزود: به واسطه این نوسانات و گرانی ها در چند سال اخیر یک رکورد عجیبی در چاپخانه ها به خصوص حوزه کتاب و مطبوعات حاکم شده که باعث دل نگرانی های صاحبان این کسب می شود و فکر می کنند با افزایش تعرفه می شود این نوسان را جبران کرد. ذکایی با بیان اینکه اساساً تعرفه خدمات چاپی حجمی از قیمت تمام شده یک محصول چاپی را به خود اختصاص نمی دهد که تأثیر بر افزایش قیمت داشته باشد تصریح کرد: ۲۰ درصد تعرفه و افزایش خدمات چاپی تأثیر زیادی در افزایش قیمت ندارد؛ ولی تأثیر روانی ناخودآگاه در بازار اتفاق می افتد که بایستی این تأثیر مدیریت شود.

ادبیات آیینی در ایران با الهام از عاشورا به بالندگی خود ادامه می‌دهد

مهدی امین فروغی - محمدعلی مجاهدی - محمدحسن شاهنگی

اصلی است؛ بخش یکم به قبل از واقعه کربلا می‌پردازد؛ بخش دوم به شهادت سید الشهداء(ع) توجه دارد و بخش سوم بر خیمه‌سوزان عصر عاشورا متمرکز است؛ همچنین در بخش چهارم محور اصلی بازگشت کاروان اسرا به کوفه است؛ بخش پنجم بر مصائب حضرت زینب(س) در راه شام و بخش ششم به وقایع کاخ یزید می‌پردازد و در نهایت در بخش هفتم و آخر به زیبایی‌هایی که حضرت زینب(س) از ابتدا تا انتهای واقعه کربلا دیده است، توجه می‌کند.

بر پایه این گزارش: در پایان این نشست نویسنده کتاب «خون‌هایش» (امام حسین(ع) به روایت زینب کبری(س)) فرازی از کتاب را خواند:

«صبح عاشورا، مصباح هدایت داشت و عصر عاشورا، نه... حسین(علیه‌السلام) که نبود، حمایت نبود، حمیت نبود... پریشان بودم و شانه‌هایش نبود تا به آنها پناه ببرم. چیزی برای نمانده بود جز نوحه. از تل تا مقتل، راهی به درازای تاریخ است؛ در این مسیر به ظاهر کوتاه، هابیل به دست قابیل کشته می‌شود، فرق علی(علیه‌السلام) شکافته می‌شود، فاطمه(سلام‌الله‌علیها) پشت در جان می‌بازد، حسن(علیه‌السلام) مسموم می‌گردد، علی‌اکبر(علیه‌السلام) رشادت می‌کند، علی اصغر(علیه‌السلام) در خون خود شنا می‌کند، عباس(علیه‌السلام) بی‌دست می‌شود...»

فروغی ادامه داد: در ادبیات آیینی صرفاً نباید به نقل اکتفا کرد؛ بلکه می‌توان به تبیین و برداشت روایی هم اندیشید؛ البته کار دشوار و حساسی در پیش روی ما قرار دارد و باید احتیاط کرد که از مرزهای متعارف خارج نشود و تاریخ را تحریف نکند، چیزی به آن نیافزود و چیزی از آن کم نکند؛ شخصیت‌پردازی باید با دقت تمام صورت گیرد و وجهه معصومین(ع) تخریب نشود؛ مخاطب علاقه‌مند است تا در کنار شنیدن اصل رویداد، به جهان‌بینی راوی هم دسترسی پیدا کند و اطلاعات خود را در این بخش توسعه دهد.

در بخش دیگری از این نشست «محمدحسن شاهنگی» نویسنده کتاب «خون‌هایش» طی سخنانی گفت: این اثر را با این عبارت پرمغز آغاز کردم: «الْإِسْلَامُ عَلِيٌّ كَيْفَ يَا نَارَ اللَّهِ وَابْنُ نَارِهِ وَالْوَيْلُ لِلْمُؤْتَرِّ» (سلام بر تو! ای کشته‌ای که خداوند برای تو خون خواهی می‌کند و پسر کسی که خدا خون خواهی او می‌کند و ای تنهایی که نزدیکان او کشته شدند)؛ در حقیقت نام کتاب از همین عبارت الهام گرفته شده است.

این نویسنده ادامه داد: کتاب «خون‌هایش» دارای هفت بخش

نشست نقد و بررسی کتاب «خون‌هایش» (امام حسین(ع) به روایت زینب کبری(س)) نوشته «محمدحسن شاهنگی» در خانه اندیشورزان علوم اسلامی با مشارکت گروه ادبیات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، با حضور «محمدعلی مجاهدی» شاعر و پیشکسوت ادبیات آیینی؛ «مهدی امین فروغی» پژوهشگر ادبیات آیینی و «محمدحسن شاهنگی» مولف کتاب برگزار شد.

در ابتدای این نشست محمدعلی مجاهدی طی سخنانی اظهار کرد: کربلا هیچ وقت در تاریخ شیعه تمام نمی‌شود و به جرأت می‌توان گفت این رویداد بی‌نظیر و استثنائی برای همیشه تاریخ و همه مکان‌هاست؛ خون امام حسین(ع) و یاران با وفای آن امام همام، جوششی پایان‌ناپذیر و ابدی دارد و این همان وعده خداوند به ایشان است که حرارت این خون را هیچ گاه سرد نمی‌کند.

ادبیات آیینی در ایران با الهام از عاشورا به بالندگی خود ادامه می‌دهد

وی افزود: ادبیات آیینی در ایران با الهام از عاشورا به بالندگی خود ادامه می‌دهد و شاهد آن هستیم که نویسندگان جوان برای مخاطبان جوان در این حوزه ورود می‌کنند و کتاب «خون‌هایش» هم نمونه‌ای از همین رهگذر است.

روایت عاشورا بدون ظهور منجی تکمیل نمی‌شود

این پیشکسوت ادبیات آیینی در بخش دیگری از مباحث خود اظهار کرد: روایت عاشورا بدون ظهور منجی تکمیل نمی‌شود و لازم است هر جا نام سیدالشهدا(ع) برده می‌شود، نام قائم آل محمد(عج) نیز آورده شود؛ انتقام از قاتلان پسر رسول خدا(ص) قطعی است و در اعتقادات ما و با پوست و گوشت ما در هم آمیخته است؛ شیعه بدون مهدویت و عاشورا معنایی ندارد و با همین دو موضوع است که به حیات معنوی خود رشد می‌دهد.

بر پایه این گزارش: در ادامه این نشست «مهدی امین فروغی» طی سخنانی اظهار کرد: تولید ادبیات آیینی در هر عصری در طول تاریخ شیعه خاصه با تمرکز بر عاشورا و ناظر به مخاطب همان عصر انجام شده است؛ در مقطعی اشعار و متون منظوم اولویت داشته، در مقطعی نوحه‌ها مورد اقبال عموم و سرایندگان

مردم سالاری در روز روشن

حدیث ملاحسینی

وظیفه فرهنگستان زبان و ادب فارسی، معادل‌سازی برای واژه‌های بیگانه‌ای است که به دایره لغات ما ایرانیان وارد می‌شود. این وظیفه، با توجه به این که امروزه ما در جهانی زندگی می‌کنیم که به واسطه فضای مجازی و دنیای ارتباطات، آن مرز سفت و محکمی که در روزگار قدیم به دور فرهنگ‌ها و جغرافیای مختلف کشیده شده بود عملاً شکسته شده است، تبدیل به وظیفه‌ای بسیار خطیر و دشوار شده است. چرا که اطلاعات به شکلی سیال و آزادانه بین آدم‌ها در حال تبادل است.

سختی و پیچیدگی این وظیفه زمانی خود را نشان می‌دهد که اهالی فرهنگستان زبان و ادب فارسی نه تنها باید هوشمندانه واژه‌گزینی کنند، بلکه انتظار می‌رود واژگانی که انتخاب می‌کنند در بین مردم و فرهنگ عامه جا بیفتد و مورد استفاده قرار بگیرد. به عبارت دیگر، خلق واژه‌های جدید از گنجینه زبان فارسی یک مسئله است که بلاخره کم و بیش در حال انجام است، مقبول افتادن آن واژه در بین عموم مردم یک مسئله دیگر که به نظر می‌رسد مشکل همین جا نهفته است.

از این رو که در دل هر طنزی یک واقعیتی نهفته است، با یادآوری واژه‌هایی که از واژگان پیشینه‌های فرهنگستان زبان و ادب فارسی نبودند و به شوخی و طعنه در بین مردم رواج یافته بودند، یک زنگ خطری به صدا درمی‌آید و واقعیت مهمی برای ما آشکار می‌شود. آن واقعیت مهم از این قرار است که واژگانی که انتخاب می‌شوند، با مردم چنان غریبه هستند که به نظر می‌رسد با واژه بیگانه‌ای وارداتی احساس آشنایی و نزدیکی بیشتری می‌کنند. بنابراین، بسیار مهم است که فرهنگستان نهادی به نظر بیاید که از بطن جامعه خود باخبر است و نه جایی که گویی در کهکشان‌های دیگر سیر می‌کند. به همین جهت، بخش مهمی از تلاش فرهنگستان باید صرف آن شود که با بدنه جامعه و فرهنگ عامه ارتباط نزدیکی داشته باشد. اگر چنین اتفاقی رخ ندهد، واژه‌های انتخابی جایی در بین مردم نخواهند داشت و حتی ممکن است تنها دست مایه خنده و سرگرمی شوند.

در اقدام آخر فرهنگستان که برای معادل‌سازی واژه «بیوگرافی» در فضای مجازی رای‌گیری شده بود، چشمه‌هایی از این ارتباط و تبادل نظر با مردم دیده شد که اتفاق خوب و مبارکی به حساب می‌آید. این ارتباط و تبادل نظر به شکلی مداوم اگر صورت گیرد، هم بخش زیادی از بار گرانی که فرهنگستان روی دوش خود حمل می‌کند کم می‌شود و هم واژه‌های انتخابی از مقبولیت بیشتری در بین مردم برخوردار می‌شوند که در نتیجه، تلاش‌های فرهنگستان به بار می‌نشیند.

فیلم‌های اخیر پیامی جز سرگرمی ندارند

محمدرضا عارف، معاون اول رئیس‌جمهور؛ سینما نقش بزرگی در طرح مسائل اجتماعی و فرهنگ‌سازی در زمینه‌های مورد نیاز کشور دارد و باید با اهالی سینما با محبت بیشتر و نگاه مثبت‌تر برخورد شود که البته از هنر و هنرمندان و سینماگران این انتظار می‌رود که با انگیزه بیشتری فیلم‌های اجتماعی و فرهنگی تولید کنند.

اخیراً، برخی فیلم‌های تولید شده احساس می‌شود که در یک محیط فرهنگی کشور اسلامی تولید نشده و پیامی جز اتلاف وقت و سرگرمی ندارد که قطعاً سرگرمی برای گذران وقت آزاد لازم است؛ اما باید نتایج و پیامی نیز برای بیننده داشته باشد و سینما در طرح مسائل جامعه و مشکلات کشور و کمک به مردم بهترین زبان است که باید جدی‌تر به آن نگاه شود.

موسیقی ایرانی يك نیاز معنوی و اندیشه‌ای است

صادق‌شیخ‌زاده

فرهنگی خود تجربه کند قطعاً اذان بی‌نظیر استاد مؤذن‌زاده اردبیلی را می‌شنود.

وی بر این باور است که موسیقی ایرانی جزو نیازهای معنوی و البته با اندیشه‌ای است که می‌تواند در سید اتفاقات اندیشناک هر شخصی قرار گیرد و استفاده شود.

این خواننده آواز ایرانی با اشاره به اینکه نعمات باستانی ایرانی از خصوصیت ساختار جهانی برخوردار هستند گفت: نعمات باستانی در حقیقت ویژگی‌های منحصر به فرد جهان‌شناختی هستند.

شیخ‌زاده با بیان اینکه یک خواننده ایرانی باید تسلط متوسطی به‌دیف داشته باشد و به بحث تقویت صدا هم بپردازد افزود: الگوهای صداسازی باید ما به‌ازا و کاربرد داشته باشند برای مثال، یک سری الگوهای صداسازی غربی وارد موسیقی ما شدند که این الگوها به‌خودی‌خود بد نیستند؛ اما برای خواندن آواز ایرانی هیچ کاربردی ندارند؛ چون تعلیم صدای الگوهای غربی در ناحیه نرم کام به‌گونه‌ای است که صرفاً برای همان موسیقی غربی کاربرد دارد و گرد خونی‌ها و تحریرها و اوج خوانی در موسیقی ایرانی با این الگوها سازگار نیستند.

وی با اشاره به اینکه هر شعری مطابق با هر گوشه و دستگاهی نیست اظهار کرد: دانستن عروض کمک بسزایی به خواننده می‌کند و یکی از کاربردهای ردیف آوازی این است که می‌توان

برنامه موسیقایی «ارغنون» رادیو گفت‌وگو در رابطه با تاریخچه پیشرفت آواز ایرانی با دکتر صادق‌شیخ‌زاده خواننده آواز ایرانی و دکترای زبان و ادبیات فارسی مصاحبه کرد.

شیخ‌زاده گفت: اولین شاکله‌های آوازی در من با کپی کردن از قرائت استاد منشاوی شکل گرفت و جذابیت‌های آواز اصیل ایرانی در فرایند تکنیکال به‌قدری زیاد بود که باعث شد تا به این لحظه در این مسیر بمانیم.

وی در رابطه با نقش ادبیات فارسی در تقویت فرهنگ شنیداری مردم اظهار کرد: تفاوت بایسته بین جمله خبری و ادبی در رسیدن کیفیت خبر است و لذا خواننده‌ای که بتواند به عمق معنا و اندیشه شعر پی ببرد قطعاً از نغمه‌ای استفاده می‌کند که آن نغمه هم دارای همین عمق باشد.

خواننده آواز ایرانی همچنین با اشاره به ارتباط نسل جوان با تاریخ نغمه‌های ایرانی گفت: جوانانی که سر پر سودایی در فن آواز دارند انصافاً دغدغه‌مند و توانمند هستند و نغمه را آن‌گونه که شایسته است به سرانجام می‌رسانند؛ اما مشکل اصلی، فضاهای نسبتاً مجازی و یا حقیقی هستند که با دسترسی‌هایی که ایجاد می‌کنند تبدیل به تریبون شده و موسیقی‌های یکی دودقیقه‌ای بیرون می‌دهند.

شیخ‌زاده تنها نکته در آسیب‌شناسی آوازخوانی جوانان را بحث تداوم حضور و استقامت عنوان کرد و افزود: یک خواننده آواز ایرانی اگر بخواهد موضوع اندیشیدن را تجربه کند به سراغ بتهوون می‌رود و اگر بخواهد پیوندی را با اندازه‌های بایسته‌های

شعر آن را تغییر داد.

این خواننده آواز ایرانی از قابلیت تغییرپذیری موسیقی ایرانی سخن گفت و بیان کرد: یکی از ویژگی‌های منحصر به فرد شعر نیمایی، وزن است و شعر نیمایی از نظر ادبی هم ابتدا با تدریس وزن آن شروع می‌شود و سپس خصوصیات محتوایی آن مورد بررسی قرار می‌گیرد.

شیخ‌زاده در پاسخ به این پرسش که آیا مکاتب موسیقی آوازی داریم یا خیر گفت: مکتب، بسیار گسترده است و نمی‌توان یک شیوه آوازی را یک مکتب دانست. موسیقی ایرانی به‌طور کلی دو مکتب اصفهان و تبریز را دارد و مابقی شیوه‌های آوازی هستند که از این دو مکتب برداشت شده‌اند.

قاسم ترخان

حجت‌الاسلام دکتر قاسم ترخان، در گفتگو با خبرگزاری شبستان با عرض تبریک و تهنیت بعثت پیامبر اسلام(ص) اظهار کرد: آنچه راجع به بعثت وارد شده این است که پیامبر گرامی اسلام(ص) فرمودند من برای مکارم اخلاق مبعوث شدم. وی با بیان اینکه پیروی از مکارم اخلاق پیامبر(ص) در زندگی یکی از اهداف مهم بعثت است، تصریح کرد: ما بیش از هر چیزی به توجه به مکارم اخلاق و پیروی از شیوه پیامبر اسلام(ص) نیاز داریم.

مدیر گروه تخصصی علوم انسانی قرآنی پژوهشگاه عنوان کرد: بعثت این درس را به ما می‌دهد که زندگی‌مان بوی پیامبر(ص) در اخلاق و منش داشته باشد، چون هدف از بعثت پیامبر(ص) این بود که مکارم اخلاق تمام شود.

وی خاطرنشان کرد: اگر ما پیرو پیامبر(ص) هستیم، باید زندگی ما عطر و بوی نبوی بدهد یعنی جای جای زندگی ما و رفتارهایمان مبتنی بر اخلاق و سیره پیامبر(ص) باشد و اخلاق پیامبرانه داشته باشیم.

این استاد حوزه و دانشگاه در ادامه بیان کرد: نکته دیگر اینکه پیامبر اسلام(ص) بالاترین و اشرف پیامبران است، ما در قرآن کریم تفاوت میان پیامبران الهی را مشاهده می‌کنیم که قرآن می‌فرماید: «يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَىٰ وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ» یعنی «ای مردم! ما شما را از یک مرد و زن آفریدیم، و تیره‌ها و قبیله‌ها قرار دادیم، تا یکدیگر را بشناسید، ولی گرامی‌ترین شما نزد خداوند با تقواترین شماست، خداوند، دانا و خبیر است».

وی افزود: پیغمبران با تقوا ترین انسان‌ها هستند و آنها هم درجاتی دارند یعنی پیغمبران نیز این طور نیستند که در یک درجه و رتبه باشند، چرا که برخی فضیلت بیشتری دارند و بالاتر از دیگران هستند.

ویژگی‌های منحصر بفرد نبی خاتم(ص)

مدیر گروه تخصصی علوم انسانی قرآنی پژوهشگاه ابراز کرد: این نکته مهمی است که باید به آن توجه داشت، در بحث تفاوت پیغمبران الهی وقتی به پیغمبر اسلام(ص) می‌رسیم تعبیرات عجیب و زیبایی مشاهده می‌کنیم و این حکایت از

ان دارد که رتبه پیغمبر ما خیلی متفاوت تر از پیغمبران دیگر است.

وی ادامه داد: اگر پیغمبر ما این قدر متفاوت است که بفرا مید من مبعوث به رسالت شدم برای اینکه اخلاق را تکمیل کنم این جایگاه اخلاق در مبعث ایشان بسیار برجسته می‌شود و قرآن کریم نیز چنین ویژگی‌هایی را برای پیامبر برمی‌شمرد.

حجت الاسلام ترخان بیان کرد: در قرآن کریم چند تعبیر برای پیامبران وجود دارد، راجع به حضرت موسی در آیه ۴۱ سوره طه می‌فرماید: «وَاضْطَنَعْتُكَ لِنَفْسِي»، یعنی و تو را برای (مقام رسالت و محبت) خود پروردم.

در چشم خدا جای دارد

وی اضافه کرد: یعنی تو موسی را برای خودم ساختم و این جمله مهمی است یعنی تو را خلق کردم برای خودم و آن جمله حکایت از مقام والای حضرت موسی(ع) دارد اما تعبیر نسبت به پیامبر(ص) در آیه ۴۸ سوره طه این است «وَاضْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ فَإِنَّكَ بِأَعْيُنِنَا وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ حِينَ تَقُومُ»، این است که پیغمبر تو در چشم ما جای داری و این تعبیری است که بالاتر از این تعبیر نداریم.

این استاد حوزه و دانشگاه توضیح داد: در همه عالم خلقت در مورد هیچ کس این طور تعبیر نشده است، در باره شخصیت پیامبر(ص) تعبیرات دیگری نیز وجود دارد، در این باره یکی از چیزهایی که مشاهده می‌کنیم تعبیراتی است که خدا از اوصاف خودش برای پیغمبران می‌آورد و برای رسول خدا(ص) این تعبیر وسیع تر است.

وی اظهار داشت: خداوند برای حضرت نوح(ع) وصف شکور می‌آورد طبق آیه ۳ سوره اسرا «ذُرِّيَّةً مِنْ حَمَلْنَا مَعَ نُوحٍ إِنَّهُ كَانَ عَبْدًا شَكُورًا»، اما برای خودش از تعبیر غفور و شکور استفاده می‌کند یعنی یکی از اوصاف خودش را به شکور اضافه می‌کند.

حجت الاسلا ترخان خاطرنشان کرد: خداوند در تعبیر خودش طبق آیه ۳۴ سوره فاطر «وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَذْهَبَ عَنَّا الْحَزْنَ إِنَّ رَبَّنَا لَغَفُورٌ شَكُورٌ» واژه‌های غفور و شکور را می‌آورد. وی ادامه داد: همچنین برای توصیف حضرت ابراهیم(ع) از واژه حلیم استفاده می‌کند و می‌فرماید: «إِنَّ إِبْرَاهِيمَ لَحَلِيمٌ

هنرمبارزه بامزخرفات

سیدمحمدیحیی‌هاشمی

حتما شما هم موقع گشت و گذار در شبکه های اجتماعی، چشمتان به حرف های ظاهرا علمی در مورد پزشکی، تغذیه، بدنسازی و ... خورده است. ممکن است حجم زیاد این اطلاعات و حرف های ضد و نقیض آنها، شما را هم سردرگم کرده باشد. جالب است بدانید که در خود شبکه های اجتماعی نیز صفحاتی به وجود آمده اند که تلاش می کنند بی اعتبار بودن بسیاری از این حرف های به ظاهر کارشناسانه و علمی را نشان بدهند. اما سوال اینجاست: در میان این حجم سرسام آور از داده ها و اطلاعات، کدام یک از آنها درست می گوید؟

طبیعی است که وقتی در حوزه خاصی متخصص نیستیم، نمی توانیم نظری علمی و کارشناسانه بدهیم. اما می توانیم با برخی از مهارت های انتقادی، بخش مهمی از اطلاعات نادرست و شبه علمی را کشف کنیم. کتاب علیه مزخرفات، دقیقا در مورد همین مسئله است

احتمالا زمانی که کارل تی. برگستروم و جوین دی. وست مشغول برنامه ریزی برای برگزاری دوره ای در دانشگاه هاروارد با عنوان «علیه مزخرفات» بودند، فکر نمی کردند که موضوعشان تا این حد مورد استقبال قرار بگیرد. در حقیقت، کتاب «علیه مزخرفات» چکیده ای از یک دوره محبوب دانشگاهی است که در سال ۲۰۱۷ با همین نام در دانشگاه هاروارد برگزار شد.

این دو نفر یعنی برگستروم و وست با رشته های رشته علمی جداگانه ای شناخته می شوند. برگستروم یک زیست شناس تکاملی است و وست هم استاد مدرسه اطلاعات در دانشگاه واشنگتن. با این حال، یک زمینه مشترک یعنی علاقه به مطالعه در حوزه داده ها و اطلاعات، آغازی بر یک همکاری پربارانه بود. برگستروم علاقه داشت تا جریان اطلاعات در نظام های اجتماعی و زیستی را بررسی کند و وست نیز بر روی نسبت متقابل داده ها و اطلاعات با پیشبرد علمی جامعه و گفتمان دموکراتیک تمرکز کرده بود. این دو نفر پس از مدتی پی بردند که چگونه داده ها و اطلاعات مزخرف به تمام مورگ های جامعه و فضای علمی سرایت کرده. آنها مشاهده کردند که چگونه با استفاده از عناوین علمی، شیوه های کتمی و تعابیر ریاضیاتی، مسائلی در جامعه طرح می شود که اساسا هیچ نسبتی با علم و روحیه علمی ندارد. البته آنها به خوبی می دانستند که شیوع مزخرفات در جامعه چیزی نیست که به سالها یا دهه های اخیر مربوط باشد. حتی این قضیه ربطی به تحولات دنیای مدرن هم ندارد. روزگاری، برخی فلاسفه مانند سقراط مجبور بودند تا جلوی شیوع «مزخرفاتی» که سوفسطائیان می گفتند را بگیرند. بنابراین حساسیت آنها روی نوع خاصی از مزخرفات متمرکز

شد یعنی مزخرفاتی که به زبان علم، و با استفاده از داده ها و اطلاعات و به شیوه ای ریاضیاتی منتشر می شوند. ما همه می دانیم که ادعاهای مزخرف زیادی در گفتارهای روزانه وجود دارد، اما وقتی این مزخرفات پوشش علم را به خود بگیرند، ماجرا پیچیده تر می شود.

کتاب، با شرحی کوتاه از وضعیت بغرنج امروز آغاز می شود: اینکه مزخرفات همه جا هست و تقریبا تمام حوزه ها را فراگرفته. در حقیقت دو فصل اول کتاب، به نسبت متقابل رسانه ها با گسترش سرسام آور مزخرفات مربوط است. برگستروم و وست استدلال می کنند که هر چند رسانه ها نقش مهمی در پیشبرد گفتمان دموکراتیک و گسترش علم دارد، اما بستر مناسبی برای انتشار خطاها و اطلاعات نادرست نیز محسوب می شود. در فصل سوم به ماهیت مزخرفات پرداخته می شود و نویسندگان تلاش می کنند تا تعریف نسبتا مشخصی از مزخرفات ارائه کنند. هر چند آنها تلاش می کنند تا با ارائه نمونه ها و مثال های متعددی نگاه خودشان را توضیح دهند، اما به صورت مختصر می توان گفت که منظور آنها از مزخرفات: «زبان، اعداد آماری، گرافیک داده ها و سایر اشکال ارائه ای است که با هدف ترغیب از طریق تاثیرگذاری و منحرف کردن خواننده یا شنونده، بی توجه به حقیقت و انسجام منطقی ارائه می شود». بنابراین هر چند ممکن است که امروز مزخرفات بسیاری زیادی مثلا در حوزه سیاست یا فرهنگ وجود داشته باشد، اما تمرکز آنها صرف بر روی مزخرفاتی است که با زبان و پوشش علم ارائه می شود. نویسندگان این کتاب تلاش کرده اند تا فقط به ارائه توصیفی کلی از وضعیت اکتفا نکنند. فصل های بعدی کتاب، در

مورد برخی زمینه هایی است که مزخرفات در آن رشد می کنند و به وجود می آیند. «علیت»، «اعداد»، «سوگیری های انتخاب»، «مصورسازی داده ها» و «کلان داده ها» برخی از این زمینه ها هستند. در نهایت، فصل های پایانی کتاب نیز به بحث هایی در

مورد شناسایی و رد مزخرفات پرداخته شده و نکاتی در مورد مسئولیت علم، مسئولیت های مدنی و جایگاه حقیقت ارائه می شود.

برگستروم و وست هنگامی که می خواستند دوره مشهور خودشان را در دانشگاه هاروارد آغاز کنند، به وب سایتی فکر می کردند که می تواند مانند یک دفترچه راهنما، برخی از محتواهای مفید در این زمینه را ارائه کند. وبسایتی که آنها با عنوان درست کرده اند(callingbullshit.org)، شامل سیلابس، معرفی کتاب، ویدیوها، ابزارها، مطالعات موردی و به طور کلی موضوعاتی است که می تواند در آینده نیز به مخاطبان کمک کنند. هر چند این دوره ابتدا در یک محیط دانشگاهی ارائه شد، اما مخاطب آن تنها دانشجویان یا اهالی علم نیستند. بسیاری از ما به عنوان افراد معمولی، همواره در معرض اطلاعات و داده هایی هستیم که با ظاهر علمی ارائه می شوند و بنابراین شناسایی شیوه های تولید مزخرفات و مجهز بودن به مهارت مقابله با آنها، می تواند نقش بسیار مهمی در وضعیت جامعه داشته باشد. در نتیجه، همان طور که دو نویسنده کتاب در پایان آن اشاره می کنند، پروژه «علیه مزخرفات» که کتاب حاضر نیز جزئی از آن است، با دغدغه حفظ جامعه مدنی و تضمین سلامت

سرتفاوت بعثت پیامبر اسلام(ص) بادیگرانبیاء

أَوَاةٌ مُنِيبٌ» در این جا أَوَاةٌ به معنای تضرع وصف خدا نیست و منیب هم وصف عبد است، پس یکی از اوصاف خودش یعنی حلیم را می‌آورد اما خودش را مدح می‌کند و می‌گوید من علیم و حلیم هستم و این دو را برای ابراهیم نمی‌آورد.

مدیر گروه تخصصی علوم انسانی قرآنی پژوهشگاه گفت: راجع به حضرت موسی وقتی می‌خواهد اوصاف خودش را بیاورد وصف کریم بودنش را ذکر می‌کند طبق آیه ۱۷ سوره دخان «وَلَقَدْ فَتَنَّا قَبْلَهُمْ قَوْمَ فِرْعَوْنَ وَجَاءَهُمْ رَسُولٌ كَرِيمٌ» و برای خودش غنی و کریم ذکر می‌کند. وی گفت: خداوند در سوره بقره آیه ۱۴۳ می‌فرماید: «وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُضِيعَ إِيمَانَكُمْ إِنَّ اللَّهَ بِالنَّاسِ لَرُؤُوفٌ رَحِيمٌ» واژه های رؤوف و رحیم را در کنار هم برای رسول اکرم(ص) به کار می‌برد و هم برای خودش.

حجت الاسلام ترخان افزود: همچنین در سوره توبه آیه ۲۸ به این نکته اشاره دارد که رحیم و رؤوف از اوصاف پیامبر(ص) هم است ما وقتی لسان خدا را در تعبیر از پیامبر(ص) می‌بینیم به این رتبه‌ها پی می‌بریم.

وی تصریح کرد: اینها حکایت از آن رتبه و جایگاه مهم پیغمبر ما دارد که یعنی اوصافی را که برای خودش می‌آورد برای پیامبر(ص) نیز می‌آورد و می‌گوید این اوصاف پیغمبر است یعنی اخلاق در رتبه عالی و اوصاف خدایی است اوصافی که نهایت اخلاق است و همین بعثت نبی خاتم(ص) را متفاوت می‌کند.

اخلاقمان را نبوی کنیم

مدیر گروه تخصصی علوم انسانی قرآنی پژوهشگاه تأکید کرد: از این مطلب دو درس مهم باید گرفت اگر چنین پیغمبری داریم که الگوی اخلاق است و بعثت او برای اخلاق است پس زندگی ما باید عطر و بوی نبوی بدهد و به گونه ای شبیه پیغمبر باشد وقتی پیرو پیغمبر هستیم باید به مسائل اخلاقی توجه داشته باشیم. وی تأکید کرد: نمی‌شود پیغمبر را کسی قبول داشته باشد اما در روابط با مردم و همسر و فرزندان و دیگران مباحث اخلاقی را رعایت نکنند.

حجت‌الاسلام ترخان خاطرنشان کرد: نکته مهم این است پیغمبران در درجات متفاوتی بودند پس تفاوت ها مورد قبول است اگر همه در یک مسیر باشند، ما باید تلاش کنیم از خط اصلی جدا نشویم.

وی تأکید کرد: لذا این درس را از پیغمبر(ص) و نوع نگاه قرآن می‌توانیم بگیریم که مومنان می‌توانند با یکدیگر اختلاف داشته باشند اما این اختلاف نباید به گونه‌ای باشد که مسیر و خطشان و هدف کلی‌شان از یکدیگر جدا باشد.

اختلافات ما را از مسیر اصلی دور نکند

مدیر گروه تخصصی علوم انسانی قرآنی پژوهشگاه اظهار داشت: مساله‌ای که یادآوری آن برای امروز ما بسیار حائز اهمیت است اختلافاتی که وجود دارد نباید باعث شود ما از نظام و انقلاب اسلامی دفاع نکنیم در انتخابات بگویم شرکت نمی‌کنیم یا این یکی سنی یا آن یکی شیعه است و یا نباید از غزه دفاع کنیم زیرا این مسیر مسیر واحدی است این اختلافات را باید تا زمانی که از مسیر خارج نیست، بپذیریم و همدیگر را تحمل و درک کنیم.

وی بیان کرد: این نکته بسیار مهمی است توصیه می‌کنم همه عزیزان را که اختلافاتی که گاهی وجود دارد با الگوگیری از پیامبر اسلام کنار بگذاریم و هیچ وقت اصل نظام و اصل ولایت فقیه و اصل دفاع از انقلاب اسلامی را فدای باندبازی‌ها و فدای سلیقه‌های شخصی نکنیم این درس برای بعثت می‌تواند راهگشا باشد بسیاری از مشکلات را نگاهها را تغییر دهد.

گفتمان دموکراتیک طراحی شده است.

به این ترتیب، مطالعه این کتاب برای بسیاری از خوانندگان غیرانگلیسی زبان نیز مفید خواهد بود. هر چند اغلب مثال‌ها(که حجم بسیار زیادی از کتاب را تشکیل داده اند و باعث خوش خوان تر شدن کتاب شده اند) مربوط به جامعه یا جوامع غربی است، اما فرم و شکل کلی آنها همان چیزی است که مثلا ما مخاطبان ایرانی نیز در شبکه های اجتماعی مشاهده می‌کنیم. امروز صفحات فارسی زبان یا گروه های خانوادگی و کاری، پر شده اند از اطلاعاتی که منبع، یا صحت آنها مشخص نیست. در این شرایط، کنترل پیام های تولید شده (یا به تعبیر نویسندگان کتاب: جلوگیری از ارائه مزخرفات) کار ساده ای نیست و بعید به نظر می‌رسد. اما آموزش و رشد تفکر انتقادی در مخاطبان هم باعث ایمنی جامعه از مزخرفات می‌شود و هم ارائه دهندگان مزخرفات نیز پس از مدتی از انتشار آنها دلسرد می‌شوند.

این کتاب با ترجمه عرفانه محبی جهرمی، توسط انتشارات ترجمان منتشر شده و مطالعه آن برای افرادی که به آگاهی انتقادی در عصر رسانه ها اهمیت می‌دهند یا دستی بر آتش علوم تجربی یا ریاضیاتی دارند، احتمالا تجربه ای لذت بخش و معنادار را ایجاد خواهد کرد.

صاحب امتیاز و مدیر مسئول: محمد جواد اهووی
زیر نظر شورای سردبیری

عکس: طه اهووی | گرافیک و صفحه آرا: سارا کولیوند
روابط عمومی: جهانگیر توسلی | ناظر هنری: محمدرضا مهدیانی
تلفن: ۰۲۱۸۱۰۵۲۰۱۸ - ۰۹۹۳۱۳۴۱۳۴ | آگهی‌ها: ۰۲۱۸۱۰۵۲۰۱۸
نشانی: بلوار کشاورز - خیابان عبدالته زاده - کوچه زیبا - پلاک ۴۴ - واحد ۵
چاپ: صمیم - ۴۴۵۸۲۸۴

FAZAMAJAZI
@ASREGANOON
@ASREGANOON

اسرائیل فیلمساز برگزیده (سینما حقیقت) را دستگیر کرد

عبدالله موطان مستندساز فلسطینی که با فیلم «استرداد با تاخیر» در هجدهمین جشنواره «سینماحقیقت» حضور داشت و برگزیده ویژه هیئت داوران این جشنواره بود، توسط اسرائیل دستگیر شد. سایت جشنواره بین‌المللی مستند آمستردام (ایدفا) خبر زندانی شدن عبدالله موطان را منتشر کرد.

1

ادبیات آیینی در ایران با الهام از عاشورا به بالندگی خود ادامه می‌دهد

ادبیات آیینی در ایران با الهام از عاشورا به بالندگی خود ادامه می‌دهد و شاهد آن هستیم که نویسندگان جوان برای مخاطبان جوان در این حوزه ورود می‌کنند و کتاب «خون‌هایش» هم نمونه‌ای از همین رهگذر است.

1

اگر خدایس از محنت و رنج، نعمتی به تو داد
فخر فروشی نکن که بلایا از من دور شد...

(سوره هود آیه ۱۰)

آزاد شدن پول‌های ایران در IOC

آزاد شدن بخشی از پول‌های بلوکه شده ورزش ایران از سوی IOC خبر خوشحال‌کننده‌ای بود که محمود خسروی‌وفا در حضور رسانه‌ها اعلام کرد. نشست هم‌اندیشی کمیته ملی المپیک با رسانه‌ها روز گذشته برگزار شد و مهم‌ترین خروجی این جلسه طولانی، گرفتن ۲۴۰ هزار دلار از پول‌های بلوکه شده این کمیته از حساب کمیته بین‌المللی المپیک بود. رئیس کمیته ملی المپیک در نشست هم‌اندیشی به این موضوع اشاره کرد: «نامه‌نگاری‌هایی با IOC و شخص توماس باخ داشتیم تا با صحبت‌های او خزانه‌داری آمریکا حساب کمیته ملی المپیک ایران را باز کند. از آقای

باخ بابت این همکاری تشکر می‌کنم و با همکاری او بخشی از پول‌هایمان در حساب IOC باز شد و به ایران رسید. این مبلغ ۲۴۰ هزار دلار بود و آن را حاصل دیپلماسی ورزشی می‌دانیم. این اولین مرحله انتقال پول بود و یک ماه پیش انجام شد، ولی ما خواستیم ابتدا کار نهایی شود و سپس خبر را رسانه‌ای کنیم.» رئیس کمیته ملی المپیک با تأکید بر حوادث تلخ یک سال اخیر اظهار داشت: «سالی پرفراز و نشیب را به پایان رساندیم و اتفاقات غزه باعث بیدار شدن جنبش المپیک و جنبش انسانیت شد. در این مدت هزاران زن و کودک در غزه به شهادت رسیدند و همچنین دکتر رئیسی رئیس‌جمهور کشورمان را نیز از دست دادیم. با این حال سال المپیک بود و این رویداد را داشتیم. خوشبختانه

عملکرد بانوان ایران در پاریس خوب بود و مدال‌های خوبی به ارمغان آمد. در بازی‌های پاریس به حسرت همان تک‌مدال ورزش بانوان پایان دادیم و دخترانمان درخشیدند. ورزش ایران گلابداتور نیاز ندارد و ما به دنبال اخلاق در ورزش هستیم. با توجه به پیشینه تاریخی که داریم باید در عرصه ورزش هم بهترین نتایج را کسب کنیم.» خسروی‌وفا اشاره‌ای هم به تغییرات مدیریتی در کمیته ملی المپیک داشت: «پس از رفتن مناف هاشمی به وزارت ورزش، منتظر تشکیل جلسه هیئت اجرایی نشدیم. همچنین برای تعیین پست دبیر کلی وزیر ورزش از من خواست تا توجه به در پیش بودن بازی‌های آسیایی و کشورهای اسلامی از مدیران فدراسیون‌ها استفاده نکنیم.»

کسب ۲ برنز در رقابت‌های کشتی آزاد

رقابت‌های کشتی آزاد جام ایوان باریگین روسیه؛

پایان کار نمایندگان کشورمان با کسب ۲ برنز

تیم منتخب کشتی آزاد کشورمان با کسب ۲ مدال برنز به کار خود در رقابت‌های بین‌المللی کشتی آزاد جام ایوان باریگین روسیه پایان داد.

شکست تلخ تیم ملی شمشیربازی ایران در جام جهانی بلغارستان

تیم ملی شمشیربازی سابر ایران با شکست از گرجستان، از صعود به مرحله یک چهارم نهایی جام جهانی بلغارستان بازماند.

تیم ایران باید برای تعیین جایگاه به رقابت بپردازد.

نتایج به شرح زیر است:

مرحله یک شانزدهم نهایی

تیم ایران استراحت داشت.

مرحله یک هشتم نهایی

ایران ۳۶ - گرجستان ۴۵

علی پاکدامن: ۱۴ امتیاز گرفت و ۱۴ امتیاز از دست داد

محمد فتوحی: ۸ امتیاز گرفت و ۱۳ امتیاز از دست داد.

فرزاد باهر: ۱۴ امتیاز گرفت و ۱۸ امتیاز از دست داد.

دیپلماسی موفق ورزش ایران را امیدوار می‌کند

شیوانوروزی

رو دروایی و ژست گرفتن، فضا را برای ورود مدیران این کاره خالی کنند. بارها پیش آمده فدراسیون‌های جهانی به‌خاطر مشکلات داخلی، اقدام به تعلیق فدراسیون‌های ما کرده‌اند و این اتفاقات برای کشورمان هم هزینه‌های زیادی به همراه داشته است. درحالی‌که چنین مشکلاتی را می‌توان با مذاکرات رسمی و بین‌المللی حل کرد. همچنین اخبار متناقضی را در خصوص پول‌های بلوکه شده ایران در فیفا و ای‌اف‌سی شنیده‌ایم؛ فدراسیون هر وقت که نیاز دارد این موضوع را پیش می‌کشد و به نفع خودش از آن استفاده می‌کند، حتی مدعی خرید تجهیزات از طریق همین پول‌ها شده، درحالی‌که هنوز به صورت شفاف تکلیف این پول‌ها مشخص نشده است.

در نهایت اینکه مذاکرات بین‌المللی زمانی مفید و ارزشمند هستند که عایدی برای ورزش و البته کشور داشته باشند. اینکه صرفاً چند عکس یادگاری با رؤسای خارجی بگیریم و با افتخار

جهانی و کمیته بین‌المللی المپیک می‌افتادند، حتی در فوتبال نیز همه شعار مذاکره با فیفا را می‌دهند و معمولاً از نام این نهاد به‌عنوان چماقی برای ساکت کردن منتقدان استفاده می‌کنند. منتها کمیته ملی المپیک در شرایطی سخت و با ممارست زیاد توانست روزنه‌ای برای مذاکرات خوب و سازنده با شخص توماس باخ ایجاد کند و به اهداف مثبتی هم رسید. اینکه رئیس IOC برای نامه زدن به خزانه‌داری آمریکا متقاعد و اتفاقاً نام‌اش منجر به آزادسازی پول‌های بلوکه شده شود، قطعاً اتفاق بزرگ و مهمی است. این نشان می‌دهد اگر مدیران رده بالای ورزش با تجربه، کاربلد و به‌اصطلاح این کاره باشند، حتی رئیس آلمانی IOC نیز برای همکاری با ایران تلاش را به کار خواهد گرفت. از طرفی برطرف کردن برخی مشکلات پیش از اعزام کاروان ایران به بازی‌های پاریس نیز در همین راستا انجام شده است.

با توجه به انتشار این خبر و آزاد شدن پول‌های بلوکه شده، انتظار می‌رود دیگر مدیران ورزشی نیز از این موفقیت بزرگ الگو بگیرند و به جای بهانه‌تراشی و شانه خالی کردن از مسئولیت وارد گود مذاکرات بین‌المللی شوند و اگر بلد نیستند، بدون

چالش‌های متعدد با مجامع بین‌المللی، یکی از معضلات ورزش ایران بوده و هست. ناتوانی مدیران این حوزه در گفت‌وگو و مذاکره با طرف‌های خارجی بارها آسیب‌های زیادی به فدراسیون‌ها و رشته‌های مختلف زده است. با توجه به شرایط کشور، بسیاری برای لایوشانی توان مدیریتی خود پای تحریم‌ها و مشکلات سیاسی را وسط می‌کشند و از آنها به‌عنوان حربه استفاده کرده و می‌کنند. با این حال باز شدن مسیر انتقال پول از کمیته بین‌المللی المپیک به ایران نقطه عطفی است برای ورزش تا از این فرصت استفاده بهینه شود.

خبر آزادسازی پول‌های بلوکه شده نزد IOC و رسیدن بخش اول آن به ایران، موضوعی خوشحال‌کننده است. البته نه فقط از این حیث که در این واندسای اقتصادی، ۲۴۰ هزار دلار به ورزش کشور تزریق شده، بلکه از این بابت که دیپلماسی در حوزه ورزش به ثمر نرسیده و از این پس می‌توان روی کمک‌های بالاترین مرجع ورزش حساب کرد. در این سال‌ها به جای آنکه با مقامات جهانی مذاکره و همکاری داشته باشیم، فقط هر بار که بحث برگزاری انتخابات وسط می‌آمد و صدای اعتراض برخی منتقدان و نامزدها بلند می‌شد همه یاد فدراسیون‌های

آنها را در سایت منتشر کنیم، قطعاً فقط به درد پر کردن رزومه کاری می‌خورد، والا دردی از ورزش دوا نمی‌کند. خوشبختانه کمیته ملی المپیک این بار ثابت کرد در صورت قدم گذاشتن در مسیر صحیح و استفاده از پتانسیل دیپلماسی ورزشی می‌توان کارهای بزرگ را به سرانجام رساند.